ეროვნული ბიბლიოთეკა

გაზეთის ელექტრონული ვერსია ინტერნეტში:
http://www.opentext.org.ge/lelo

ლელო

№ 36
(11 902)

13 – 16 მაისი, 2005 წ.

ფასი 40 თ.

გამოდის 1934 წლის 13 აპრილიდან

ნომერშია:

- მასობრივი სპორტი – ყველასათვის!
- ჩვენი ფეხბურთი ფსიქოლოგის პრიზმაში
- ქართული ფეხბურთის თარიღისათვის
- გოლკიპერმა მსაჯი გააგორა
- „ბაიერნი" ხუთ ფეხბურთელს გამოეთხოვა
- „ფორმულა 1"-ს ახალი მეფე ჰყავს
- ჩემპიონობა დოპინგს შეეწირა
- საჭადრაკო ამოცანა, კროსვორდი

სტუ — ნაბიჯით წინაა

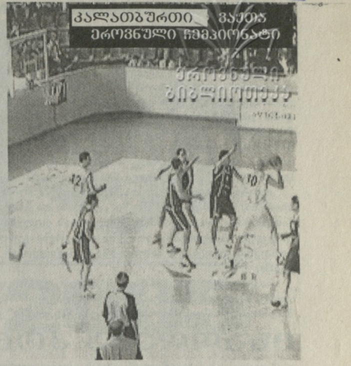

გუშინ, ვერის ბაღის სპორტულ დარბაზში, ნამდვილი საკალათბურთო დღე იყო. მას შემდეგ, რაც ფლეი ოფის მატჩებმა, ნახევარფინალის ჩათვლით ჩემპიონობისთვის მებრძოლი ორი გუნდი დაასახელა, მაყურებელთა ინტერესი კიდევ უფრო გაიზარდა — ღირსეულ მეტოქეთა სამრაუნდიანი პაექრობის პირველი მატჩის სანახავად მართლაც ბლომად შეიკრიბნენ ქომაგები.

„ავიამშენი" და სტუ მიმდინარე რეგულარულ ჩემპიონატში ფლეი ოფამდე ერთმანეთს ოთხჯერ შეხვდნენ. 2:2 — ასეთია საერთო ანგარიში, ბურთების შეფარდება 403:386 „ავიამშენის" სასარგებლოდ. შემდეგ იყო თასის ფინალი, სადაც წარმატება წილად ხვდა სტუ-ს 94:80. ასე რომ, მეტოქეები ჩინებულად იცნობენ ერთმანეთს. გუშინდელ შეხვედრაში ყველაფერი, ალბათ, მაინც იმაზე იყო დამოკიდებული, ფსიქოლოგიურად ვინ უფრო მომზადებული შეხვდებოდა ამ მატჩს. მაღალი კლასის ოსტატები კი, არც ერთ გუნდს აკლდა, არც მეორეს.

ლევან მოსეშვილის შეგირდებს ნუგზარ ჭეიშვილის სტუდენტთა გუნდმა თავიდანვე ცეცხლოვანი თამაში შესთავაზა, მათ თავდაჯერებულად, თავიანთ სასარგებლოდ წარმართეს პაექრობა და საბოლოოდ სოლიდური სხვაობითაც მოიგეს ეს ურთულესი მატჩი — 91:72. დღეს, განმეორებითი შეხვედრა იქვე, 18 საათზე დაიწყება. მესამე ადგილისთვის ბრძოლაში „დინამომ" მოუგო თსუ-ს — 78:61. დღეს, 14 საათზე განმეორებითი შეხვედრაა. რუსთავში და თელავში მასპინძლები დამარცხდნენ. „მაქაბმა" „თუჯს" სძლია — 91:87, სსუ-მ „ბურჯს" აჯობა 74:70. ეს გუნდებიც განმეორებით მატჩებს დღეს ჩაატარებენ.

ირაკლი სარალიძე.

ცნობები სპორტული ორგანიზაციებიდან

◆ საქართველოს ჭიდაობის ფედერაციამ გვაცნობა, რომ დღეს, 13 მაისს, დილით, საფრანგეთში გაემგზავრა ბერძნულ-რომაულ ჭიდაობაში საქართველოს ეროვნული ნაკრები უფროსი მწვრთნელის ბეგი დარჩიას ხელმძღვანელობით. ამ ქვეყნის ქალაქ კრეილში გაიმართება დიდი საერთაშორისო ტურნირი. ჩვენი ნაკრები ასე გამოიყურება: ზურაბ ზავრაშვილი (60 კ), შმაგი გოქაძე (66), გიორგი ჯინჭველაშვილი (74), ვლადიმერ გეგეშიძე (84), შალვა გადაბაძე (96) და რამაზ ნოზაძე (მძიმე).

◆ საქართველოს კალათბურთის ფედერაციის ცნობით, ამ თვის ბოლოს თბილისში ჩამოვა სააგენტო „ინტერპერფომანსის" ხელმძღვანელი ლუჩანო კაპიკიონი. ამ კომპანიასთან აკავშირებს კონტრაქტი რამდენიმე ქართველ კალათბურთელს, მათ შორის, ზაზა ცქიტიშვილს. ვიზიტის მიზანია საქართველოსა და ნიჭიერ, პერსპექტიულ კალათბურთელთა გაცნობა. კაპიკიონი კავკასიაში მისი კომპანიის წარმომადგენლის ვაჟა კვარაცხელიას მოწვევით ჩამოდის.

◆ საქართველოს ფრენბურთის ფედერაციის ინფორმაციით, ქალთა შორის ევროპის ჩემპიონატის შესარჩევი ტურნირი („ბ" კატეგორია, მეორე ტური) დაიწყება. 20 მაისს ჩვენები ხორვატიაში ითამაშებენ სტუმრად, მეორე დღეს მატჩი სლოვენიაშია მასპინძლებთან, 6 ივნისს შინ მივიღებთ მოლდოვას გუნდს, 14 ივნისს კი შვეიცარიის ნაკრები გვიმასპინძლებს. შეგახსენებთ, რომ I წრეში ჯგუფში ჩვენებმა ოთხივე შეხვედრა წააგეს. 8 ქულით სლოვენია ლიდერობს.

ვეტერანების მადლობა

მეორე მსოფლიო ომის მონაწილე სპორტის ვეტერანები გულის სიღრმემდე შეგვძრა იმ გამორჩეულმა ყურადღებამ და სითბომ, რომელიც გამოიჩინეს ჩვენს მიმართ საქართველოს სპორტის დეპარტამენტმა, სპორტსმენთა და სპორტის მუშაკთა პროფკავშირმა და თბილისის სპორტის საქალაქო სამსახურმა. პირადად ამ ორგანიზაციების ხელმძღვანელებმა დავით ნამგალაურმა, იროდი ბეჟაშვილმა და გიორგი უდესიანმა.

ჩვენი დაფასება იმათი ხსოვნის პატივისცემა და დაფასებაცაა, ვინც იმ საშინელი ომიდან სამშობლოს და ოჯახს ველარ დაუბრუნდა, ამავე დროს, კარგი მაგალითია ახალგაზრდების პატრიოტული სულისკვეთების აღზრდისათვის.

დიდი მადლობა ყველას!

მეორე მსოფლიო ომის მონაწილე ქართული სპორტის ვეტერანები.

რედაქტორის სვეტი

ნუ გავყოფთ პასუხისმგებლობას...

ცუდია, ძალიან ცუდია, როცა საზოგადოების თუნდაც ერთ ნაწილში ამა თუ იმ მოვლენის მიმართ ინდიფერენტულობა დაისადგურებს. არადა, ჩვენში, ისე როგორც ბევრგან, ფეხბურთი არათუ საზოგადოების ერთი ნაწილის, არამედ საყოველთაო ყურადღების ცენტრშია და მიმდინარე პროცესებს, რომელიც სპორტის ამ უპოპულარეს სახეობას ეხება, ასე ადვილად ვერავინ გაწევს განზე. სამწუხაროდ, ბოლო ხანებში, თვით საზოგადოებამ უგანა ქართულ ფეხბურთს. ვფიქრობთ, არ ვაჭარბებთ. მაშ, რატომ არის სულ ერთი საზოგადოებისთვის ფეხბურთის ეროვნული ფედერაციის პრეზიდენტის სავარძელს თუ ვინ დაისაკუთრებს? იმედის მრავალჯერ გაცრუების ფონზე გულგატეხილობის მიზეზი ნამდვილად გვაქვს, მაგრამ მთლად უიმედობა და ხელის ჩაქნევა რა სიკეთეს მოგვიტანს, აი, ეს არის საკითხავი. მართლაც, ძალიან ცუდია, როცა ხალხი პასუხისმგებლობას იხსნის, მოვლენებს მიენდობა. სჯერა, რომ სფფ-ს პრეზიდენტი მხოლოდ ის გახდება, ვინც ხელდასმული იქნება ხელისუფლებისგან. ქვეყანა გულგრილი არანაირი მოვლენის მიმართ არ უნდა იყოს, ეს აქსიომაა. მაგრამ გააჩნია აქტიურობის დოზას. გასაკვირი არც ისაა, ხელისუფლებამ ზომიერად მოჭარბებული წინდახედულება რომ გამოიჩინოს. ხალხის მსგავსად, მთავრობაშიც ხომ შეწუხებულები არიან ქართული ფეხბურთის უნიათობით. უსაზღვრო არც მოლოდინი შეიძლება იყოს. ლიმიტი, აქაც ნამდვილად ამოიწურა, გაუთავებელმა ექსპერიმენტებმა და უკეთესობის მოლოდინმა, ლამის უკვე მთელი 15 წელიწადი წაიღო. ეროვნული ნაკრები ვერც ერთეულმა, ვერც დაწყვილებულმა, ვერც უცხოელმა მწვრთნელებმა ვერ გაიყვანეს ჭეშმარიტ საფეხბურთო ორბიტაზე. თვალს ნუ დავხუჭავთ, მიზეზები ხანდახან შიდა მტრობასა, მოშურნეობასა და ზოგიერთთა გაუთავებელ ამბიციებშიც უნდა მოვიძიოთ. ასე აჯობებს...

სფფ-ს პრეზიდენტის არჩევნებამდე დიდი დრო აღარ რჩება. დაიწყება თუ არა ახალი ერა ქართულ ფეხბურთში, ამას მომავალი გვიჩვენებს, მაგრამ მანამდე თანაბრად უნდა აიღონ პასუხისმგებლობა მერმისზე როგორც ერმა, ისე ხელისუფლებამ.

გაზეთის დაბეჭდვამდე:

◆ დღეს, 13 მაისს, სამი წელი სრულდება ცნობილი უკრაინელი საფეხბურთო მწვრთნელის ვალერი ლობანოვსკის გარდაცვალებიდან. როგორც საიტი „დინამო"(კიევი) იუწყება, დღესვე უკრაინის დედაქალაქში გაიმართება ლობანოვსკის ხსოვნისადმი მიძღვნილი ღონისძიებები.

◆ თანდათან მწყობრში დგება ესპანეთის „ბარსელონას" შვედი ფორვარდი ჰენრიკ ლარსონი. მას ტრავმის გამო გასული წლის 20 ნოემბრიდან არ უთამაშია. ლარსონი იმედოვნებს, რომ მალე დაიბრუნებს ადგილს გუნდში.

ახალგაზრდები ძალას და რწმენას იკრებენ

სულ მალე, 20-22 მაისს ძიუდოში ჩვენი ეროვნული ნაკრები როტერდამში კონტინენტის ჩემპიონატში იასპარეზებს. გუნდი 18 მაისამდე ბორჯომშია შეკრებაზე. ამასობაში ახალგაზრდულმა ნაკრებმა საერთაშორისო ტურნირში იასპარეზა კიევში. იქ ორმა ჩვენმა ძიუდოისტმა ალექსანდრე მაისურაძემ (90 კგ) და ადამ ოქრუაშვილმა (მძიმე) ოქროს მედლები მოიპოვეს. სამი ჩვენებური: დავით ასუმბანი (66), თამაზ მუთოშვილი (81) და ნოდარ მეტრეველი (100) ახლოს იყვნენ კვარცხლბეკთან, მაგრამ სამივეს ბრინჯაოს მედლისთვის ბრძოლაში მოეცარა ხელი და მეხუთე ადგილი ხვდათ წილად.

21 წლამდელთა ევროპის პირველობაში ჩვენი ახალგაზრდები ოქტომბრის დასაწყისშივე იასპარეზებენ ზაგრებში, შემდეგ კი, ნოემბერში 23 წლიანთა კონტინენტის პირველობას ისევ კიევი უმასპინძლებს.

ახალგაზრდების ნაკრების მწვრთნელია ბორის ფიცხელიანი.

გულს ნუ გაიტეხთ!

საქართველოს ჭაბუკ წყალბურთელთა წარმატებებზე „ლელოს" არაერთხელ გაუმახვილებია ყურადღება. ბიჭები ყოველთვის ალალ ქებას იმსახურებდნენ, რადგან ბოლო წლებში ტოლს არ უდებდნენ არა მხოლოდ რუსეთისა და უკრაინის ღია პირველობაში მოასპარეზეებს, არამედ, უცხოელ თანატოლებსაც. სოსო მაისურაძის შეგირდები ამ დღეებში სტამბულში ასპარეზობდნენ ევროპის ახალგაზრდული პირველობის ფინალურ ეტაპზე გამოსვლის უფლების მოსაპოვებლად. სამწუხაროდ, ამჯერად ჩვენები ჯგუფიდან ვერ გავიდნენ და მხოლოდ მე-4 ადგილს დასჯერდნენ. ფინალის საგზურები კი რუმინეთისა და სლოვენიის გუნდებმა დაიმსახურეს. ამ გუნდების გარდა ჯგუფში ჩვენების მეტოქეები იყვნენ თურქეთის, ლიტვის, მაკედონიისა და მოლდოვას თანატოლები. გაგაცნობთ შეხვედრების შედეგებს: საქართველო — სლოვენია 1:7, ლიტველებს, მაკედონიელებს და მოლდოველებს ჩვენებმა სძლიეს შესაბამისად 17:4, 25:2 და 17:4, წააგეს რუმინელებთან 8:13, ფრე ითამაშეს თურქებთან 7:7.

წარუმატებლობას ჩვენი ბიჭები და მწვრთნელები, ალბათ, ჩვეულ თავდადებულ შრომას და მომავლის რწმენას დაუპირისპირებენ.

ალიევის ხსოვნის ტურნირი

ცხენოსნობა

აზერბაიჯანის ყოფილი პრეზიდენტის ჰეიდარ ალიევის ხსოვნის საერთაშორისო ტურნირი ცხენოსნობაში, კერძოდ, დაბრკოლებათა გადალახვაში, ტრადიციულად ტარდება ბაქოში. ასევე ტრადიციულად მონაწილეობენ მასში ქართველი მხედრები. შარშან ტურნირი ცოტნე ლაბაშიამ მოიგო. ამ დღეებში ტურნირზე მხოლოდ ჩვენი სამი ცხენოსანი გაემგზავრა. მთავარი პრიზი ამჯერად წილად ხვდა თურქ მერდა ოზჯიოღლუს, რომელსაც ფულადი ჯილდო 2400 აშშ დოლარიც გადაეცა, მეორე ადგილი და 1200 დოლარიც მასვე დარჩა (მეორე ცხენით), თბილისელი გეგი მეტონიძე კი მესამე პრიზიორი გახდა, მას 800 დოლარი გადაეცა. აღსანიშნავია, რომ აზერბაიჯანში სისტემატურად ანახლებენ ცხენთა შემადგენლობას და იწვევენ რჩეულ სპორტსმენებს, რაც იმის საწინდარია, რომ ჩვენი მეზობელი ქვეყნის ცხენოსნებს მალე საერთაშორისო სარბიელზეც ვიხილავთ და არც შინ დაუთმობენ ვინმეს პირველობას.

გეგი მეტონიძე „ჟოკეი კლუბის" მხედარია და გელა ტატანაშვილის ხელმძღვანელობით ვარჯიშობს. შარშანდელი გამარჯვებული ცოტნე ლაბაშიაც ამ კლუბის წევრია (მწვრთნელი მერაბ ლაბაშია).

აღსანიშნავია, რომ ასპარეზობას ესწრებოდნენ აზერბაიჯანის მთავრობის მინისტრთა კაბინეტის წევრები. სპორტსმენები და მწვრთნელები მადლობას უხდიან ლადო კვარაცხელიას, რომლის ფინანსური მხარდაჭერით გახდა შესაძლებელი ბაქოში მათი გამგზავრება და ტურნირში მონაწილეობა.

თორნიკე გაჩეჩილაძე.

სურათზე: გეგი მეტონიძის დაჯილოდების მომენტი.

კოკაის მაისში არ უმართლებს

როგორც წინა ნომერში გაუწყეთ, ტოკიოში, მაისის ბაშოზე, სუმოს ქართველმა ოსტატმა ლევან ცაგურიამ, რომელიც სპორტის ამ სახეობის სამყაროში როგორც „კოკაი" მოიხსენიება, პირველი ორი შეხვედრა წააგო, რაც ძალიან დასანანი იყო პირველი ევროპელი პროფესიონალისთვის. საბედნიეროდ, კოკაის მესამე შეხვედრაში გაუღიმა ბედმა — დასავლეთის სეკივაკე ტოსანოუმს სძლია ოთხ წამში.

შეძლებდა თუ არა კოკაი გარდატეხის შენარჩუნებას? პასუხი ამ კითხვაზე უნდა გაეცა დაუმარცხებელ იოკუძუნა ასაშორიუასთან შერკინებას. გუშინწინ გამართულ ამ შეხვედრაში, სამწუხაროდ, ჩვენებურმა კვლავ მარცხი იწვნია, თანაც 18 წამში. მეხუთე ბრძოლა კი გუშინ ჩაატარა. ამჯერად მისი მეტოქე იყო დასავლეთის ოძეკი ტოჩიაძუმა, რომელსაც წინა ოთხი ბრძოლიდან სამი ჰქონდა მოგებული: ამ შერკინებაში, სამწუხაროდ, კოკაის 6 წამში სძლია მეტოქემ და მეოთხე გამარჯვება მიითვალა მიმდინარე ბაშოზე.

მდევრები ქულით ჩამოიტოვა

ჭადრაკის სასახლეში მიმდინარე საქართველოს მოჭადრაკე ქალთა ჩემპიონატმა „ეკვატორი" გადალახა. 7 ტურის შემდეგ 5,5 ქულით კვლავ ერთპიროვნული ლიდერია ნინო ხურციძე. მეექვსე ტურში მან ყაიმით დაასრულა პარტია სოფიკო ხუხაშვილთან, გუშინ კი ნინო გურიელი დაამარცხა. ხურციძეს თითო ქულით ჩამორჩებიან და მეორე-მესამე ადგილებს იყოფენ ქეთევან არახამია და მაია ლომინეიშვილი. არახამიამ გუშინ ლელა ჯავახიშვილს მოუგო, ლომინეიშვილმა კი — ნანა ძაგნიძეს.

მეექვსე ტური: გავაშელი — მელია 0,5:0,5, ძაგნიძე — წერეთელი 1:0, ჯავახიშვილი — ჭარხალაშვილი 1:0, გურიელი — ტერელაძე 0:1, მათნაძე — არახამია 0:1, ბაციაშვილი — ლომინეიშვილი 0:1, ხუხაშვილი — ხურციძე 0,5:0,5.

მეშვიდე ტური: ჭარხალაშვილი — გავაშელი 1:0, წერეთელი — მათნაძე 0,5:0,5, ლომინეიშვილი — ძაგნიძე 1:0, ტერელაძე — ბაციაშილი 1:0, არახამია — ჯავახიშვილი 1:0, ხურციძე — გურიელი 1:0, მელია — ხუხაშვილი 1:0.

პირველად საქართველოში! ჩვენი ქვეყნის 41 ქალაქსა და რაიონში სპორტის დეპარტამენტის დაფინანსებით კეთილმოეწყობა მასობრივი სარგებლობის სპორტული მოედნები. გამოცხადებულია ღია ტენდერი სამუშაოთა შესყიდვაზე (იხ. „ლელო" №34. სატენდერო კომისიის ტელეფონია: 235076).

მასობრივი სპორტის მეხუთე ზეიმი ბაქოში გაიმართება

წლეულს, 23-27 სექტემბერს ბაქო დსთ-ს და ბალტიის ქვეყნების V საერთაშორისო სპორტულ თამაშებს უმასპინძლებს. თამაშები ეძღვნება ფაშიზმზე გამარჯვების 60 წლისთავს და ტარდება დევიზით: „თანამეგობრობაში – მშვიდობა და ჯანმრთელობა“. პროგრამაშია: ბადმინტონი, ფრენბურთი, დარტსი, მძლეოსნობა, მაგიდის ჩოგბურთი, ცურვა, სტრიტბოლი (ყველა ჩამოთვლილ სახეობაში იასპარეზებენ ქალთა და ვაჟთა გუნდები), გირების აწევა, მინიფეხბურთი (ორივე სახეობა მხოლოდ ვაჟებისთვის) და ბაგირის გადაძალვა (დასაშვებია გუნდში ქალთა მონაწილეობაც).

ოჯახური გუნდები (დედა, მამა, შვილი) მონაწილეობენ: დარტსში, მძლეოსნობაში, მაგიდის ჩოგბურთში, ცურვასა და გორგოლაჭებიანი ციგურებით ასპარეზობაში. თამაშებში მონაწილეობის უფლება არ აქვთ მხოლოდ სპორტის ცალკეულ სახეობებში ეროვნული ნაკრები გუნდების წევრებს და გუნდებს, რომლებიც სათამაშო სახეობებში მონაწილეობენ თავიანთი ქვეყნის ჩემპიონატებში.

საქართველოს მასობრივი სპორტის ფედერაცია – „სპორტი – ყველასათვის“, სპორტის დეპარტამენტის მხარდაჭერით იწყებს მზადებას ბაქოს თამაშებისთვის. მიმდინარეობის პროცესი „ლელოში“ გაშუქდება.

ცხადდება კონკურსი

საუკეთესო სპორტული ოჯახის გამოსავლენად ფედერაციამ გადაწყვიტა გამოაცხადოს კონკურსი. მწვრთნელებს, ფიზაღზრდის მასწავლებლებს, სპორტის სხვა სპეციალისტებს შეუძლიათ მონაწილეობა მიიღონ სპორტული ოჯახების მომზადებაში. სექტემბრის დასაწყისში მოეწყობა შესარჩევი შეჯიბრება. გამარჯვებული ოჯახი და მწვრთნელი მიიღებს ფულად ჯილდოს, ცხადია, ჩაირიცხება თამაშებისთვის საქართველოს სპორტული დელეგაციის შემადგენლობაში.

საქართველოს მასობრივი სპორტის ფედერაცია „სპორტი – ყველასათვის“.

გამარჯვებულები გურამ პაპიტაშვილთან ერთად (ფოტო რობერტ ბაგოიანისა).

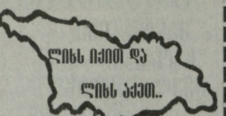

განათლება და სპორტი რამ გაყო...

„სპორტი – ყველასათვის“

ბოლო ხანებში ყურადღებას და ზრუნვას მასობრივ სპორტს არც ზესტაფონში აკლებენ. ხშირად ტარდება შეჯიბრებებიც, რაშიაც დიდია რაიონის განათლების პროფკავშირის (თავმჯდომარე **ავთანდილ მჭედლიძე**) და სპორტკომიტეტის (თავმჯდომარე **გია საყვარელიძე**) ერთობლივი დამსახურება.

დიდი ინტერესი გამოიწვია 1992-1994 წლებში დაბადებულ ჭაბუკთა საფეხბურთო ტურნირმა **გენადი კაციაშვილის** ხსოვნის პრიზზე. მოსწავლეთა ქომაგი პედაგოგები შემდეგ თავად ჩაებნენ მინიფეხბურთში რაიონულ პირველობაში. კულტურის პარკის ღია მოედანზე ფინალში ერთმანეთს შეხვდნენ ქ. ზესტაფონის №5 და სოფ. დილიკაურის საშუალო სკოლების გუნდები. 3-1 გაიმარჯვეს ქალაქელებმა. განათლების მუშაკთა პროფკავშირის სპეციალური პრიზები გადაეცათ **ალეკო გურულს** და **გოჩა ყინჩიყიძეს**.

„ლელოს“ საკ. კორ. ზესტაფონი.

ჭაბუკი ჩოხოსნები გორში

გორში გაიმართა საქართველოს პირველობა ქართულ ჭიდაობაში 1991-1992 წლებში დაბადებულ ჭაბუკთა შორის.

ქართული ჭიდაობის ფედერაცია 17-19 მაისს ბათუმში გეგმავს საქართველოს მორიგ პირველობას ახალგაზრდებს შორის. საქართველოს ჩემპიონატი კი, ივლისში, ახმეტაში გაიმართება. ივნის-აგვისტოში მოეწყობა ჩვენი სოფლების პირველობაც, რომელიც ყოველთვის დიდ ინტერესს იწვევს.

გორში პირველი ადგილები მოიპოვეს: 32 კგ: ლომბარდი ველთაურმა (დუშეთი); **35 კგ:** ლაშა გიუნაშვილმა (ქარელი); **38 კგ:** ლექსო რაზმაძემ (გორი); **42 კგ:** გიორგი თათარაშვილმა (გორი); **46 კგ:** გიორგი ჯიბუხაძემ (ხაშური); **50 კგ:** მიხეილ გიორგაძე, **55 კგ:** გიორგი ჩხიკვაძე (ორივე – გორი); **60 კგ:** ლევან ბერუაშვილი (პატარა ლიახვის ხეობა, ერედვი); **60 კგ** – მერაბ ლეშკაშელი (ქუთაისი); **+66 კგ** – გიორგი ბოდაველი (დუშეთი).

შეჯიბრების მთავარმა მსაჯმა, საქართველოსა და სსრკ-ს დამსახურებულმა მწვრთნელმა **გურამ პაპიტაშვილმა** ქართული ჭიდაობის მესვეურებს და სტუმრებს გორელი ჟურნალისტის, **ბეგლარ ნოზაძის** ავტორობით და გამოჩენილი ვეტერანი მოჭიდავის, **ანზორ ქიბროწაშვილის** ჩველმოქმედებით ახლახან გამოცემული წიგნი „გურამ პაპიტაშვილი 70“ უსახსოვრა. ჭაბუკთა პირველობის პრიზიორებმა მედლები, დიპლომები და ქართული ჭიდაობის ფედერაციის მიერ დაწესებული სხვა ჯილდოებიც მიიღეს.

ბარჯი ბაბოძე.

სპორტის ფსიქოლოგის თვალსაზრისი

ქართველ ფეხბურთელთა ეროვნული ნაკრების წარუმატებლობათა მიზეზების შესახებ

სპორტში ოფიციალური შეჯიბრებების შესახებ საგაზეთო წერილებში ავტორები რეცენზიებს წერენ თავიანთი სპორტსმენების თუ გუნდების, შეჯიბრებაში წარმატებით თუ წარუმატებლობით გამოწვეულ, დადებით ან უარყოფით ემოციურ ფონზე. პროფესიულ დონეზე დაწერილი ეს რეცენზიები, რამდენადმე სუბიექტურ ხასიათსაც ატარებს, ფართო საზოგადოებრიობა კი ინტერესით ეცნობა და იწონებს კიდეც. თუმცა, ჩვენი აზრით ასეთი რეცენზიები მწვრთნელს დიდ სარგებლობას ვერ მოუტანს.

ცნობილია, რომ შეჯიბრებაში წარმატება-წარუმატებლობა ძირითადად მაინც მწვრთნელზეა დამოკიდებული. ამიტომ ვფიქრობთ, რომ საქართველოს ფეხბურთელთა ნაკრების საბერძნეთთან და თურქეთთან გამანადგურებელ მარცხზე პასუხისმგებელი უფროსი მწვრთნელია.

ფეხბურთში შედეგი მხოლოდ წმინდა სპორტული თვალსაზრისით როდი ფასდება. ფეხბურთი ხომ მრავალრიცხოვან მაყურებელში აღვივებს ეროვნულ-პატრიოტულ სულს, განამტკიცებს მას და ხელს უწყობს მის რეალიზაციას.

თანამედროვე ფეხბურთის განვითარების დონე ძალზე მაღალია, ამიტომ მწვრთნელის სამზარეულო მნიშვნელოვნადაა გართულებული. განსაკუთრებით, მოწვეული, უცხოელი მწვრთნელისათვის, რადგან უცხოელი ნაკლებად იცნობს ქვეყნის თავისებურებებს, არ იცის მისი ენა, წარსული, ადათ-წესები, ზნე-ჩვეულებები, ისტორია, ხალხის ეროვნული ხასიათი, ამავე დროს, მისი მოწვევა ფინანსურადაც ძალზე ძვირი უჯდება მომწვევს.

ცხადია, უცხო კაცს უჭირს კონტაქტები გუნდის წევრებთან და გუნდთან დაკავშირებულ ადამიანებთან, ამდენად მისი ქცევები ყოველთვის როდია ადეკვატური, რაც თავისებურ დაღს აჩენს მის მუშაობას. ზოგჯერ მწვრთნელის შერჩევაში არაკომპეტენტურობაც იჩენს ხოლმე თავს (მოედანზე ბურთის გორების გამოცდილება აუცილებელია, მაგრამ არავითარ შემთხვევაში საკმარისი არაა). ასე რომ, ფეხბურთში წარმატებები ერთნაირადაა დამოკიდებული როგორც მწვრთნელის, ისე შემრჩევთა პროფესიონალიზმზე.

ჩვენი ფეხბურთელთა ნაკრები გუნდის საბერძნეთთან და თურქებთან მარცხმა საქართველოში გულგრილი არავინ დატოვა, თუმცა, რეალობას მოკლებული ოპტიმიზმი მაინც გაჟღერდა. ამიტომ სტადიონზე მისული და ტელევიზიის მრავალრიცხოვანი მაყურებელი დიდი ინტერესით ელოდა მატჩების შედეგებს. ჩვენი ნაკრების მარცხს 12-16 წლის მოზარდებმა თავისებური, „ურაპატრიოტიზმით“ უპასუხეს, რაც ძალზე შორსაა ჯანსაღი პატრიოტიზმისაგან, მაგრამ რამდენადმე მათი რეაქცია გასაგებია (ასაკი), – ვითარებამ გამოიწვია ეროვნული ღირსების თავმოყვარეობის შელახვა, იმედგაცრუება, შინაგანი დათრგუნვა, საკუთარ თავში დაურწმუნებლობა. ცნობილია, ნეგატიური ემოციები შესაბამის გავლენას ახდენენ ნებისმიერი საქმიანობის პროდუქტიულობაზე.

მაინც რა კონკრეტულმა მიზეზებმა განაპირობა ჩვენი ნაკრების ასეთი გულსატკენი მარცხი?

ფიზიკური მომზადება. ცნობილია, რომ ფიზიკური მომზადება შეჯიბრებისათვის წარმატებით მომზადების საფუძვლთა საფუძველია. ბერძნებთან და განსაკუთრებით თურქებთან თამაშში ჩვენებმა გამოავლინეს ფიზიკური მომზადების უაღრესად დაბალი დონე. მეტოქე რამდენიმე თავით მაღლა იდგა მრავალი ნიშნით და რეჟიმის სისწრაფით, გამძლეობით, ძალით, მხტომელობით. თურქებს რა ტემპითაც უნდოდათ თამაში, იმავე ტემპით დაამთავრეს.

ტექნიკური მომზადება. ჩვენი ფეხბურთელები განსაკუთრებით სცოდავდნენ სიზუსტეში. შორი გადაცემები იშვიათად აღწევდა ადრესატამდე, რასაც, ალბათ, მეტოქის უმკაცრესი პრესინგიც განაპირობებდა. მთელი მატჩის მაღალ ტემპში ჩატარების მიუხედავად, თურქებს ტექნიკური წუნი თითქმის არ დაუშვიათ. მართალია ჩვენები მაღალ ტემპში თამაშს ეპიზოდურად მიმართავდნენ, მაგრამ უამრავ ტექნიკურ შეცდომას უშვებდნენ. ჩვენებს მაღალ ტემპში თამაშისას უჭირთ, როგორც ბურთის ზუსტად გადაწოდება, ისე – მიღება, ამჯობინებენ, შეჩერებულმა გადააწოდოს ან მიიღოს ბურთი. მწვრთნელმა ყოველივე ეს ხომ უნდა გაითვალისწინოს.

ტაქტიკური მომზადება. ბერძნებიც და თურქებიც თამაშობენ თანამედროვე ევროპულ ფეხბურთს, სადაც გუნდი კოლექტიურად უტევს და ასევე იცავს თავს. ბურთის დაკარგვის შემთხვევაში მჭიდროდ აჰყავთ მეტოქეები, აქტიურად უშლიან ხელს ბურთის დამუშავებაში, საერთოდ, შეტევის ორგანიზებას. ჩვენი მეტოქეები წარმატებით ართმევენ თავს დაკარგული ბურთის კოლექტიურ დაბრუნებასაც. ერთი სიტყვით, მათ წარმატებით გამოიყენეს მკაცრ პრესინგზე აგებული ტოტალური ფეხბურთი, ჩვენებმა

იხ. მე-4 გვ.

ქართული სპორტის ისტორია

მძლეოსნობა ქუთაისში

60-იან წლებში რესპუბლიკის 10 უძლიერეს მძლეოსანთა შორის ცალკეული სახეობების მიხედვით ვხვდებით ქუთაისელებსაც: ა. გრონევსკს, ი. კარასტილოვს, ვალერი მიაგკის, ქ. ტერესოვს, გ. ჩიგორინოვს, დემნა გაბუნიას, ს. ფრიდმანს, ნოდარ ამაღლობელს, რევაზ ავალიანს, ტოგო გიორგობიანს და სხვებს; ქალთა შორის – მერი პაპრაშვილს, ლუბა შიშკოვს, ე. ჩარკვიანს და ვ. ქავორენკოვას...

1961 წელს 10 საუკეთესოთა შორის მოხვდნენ მორბენლებში – ჯ. კოპალიანი, სიმაღლეზე ხტომაში ილია ჩირიკაშვილი, სამხტომში – ტიოგ ჩირიკაშვილი, ბადროს ტყორცნაში და ბირთვში – ნ. ჯეიშვილი. ქალებიდან – მერი პაპრაშვილი, ნათელა შიშკოვა (რბენები), მ. გაბრიჩიძე (შუბი). ე. სუპატაშვილი (ხუთჭიდი).

1964 წლის ივნისის ბოლოს თბილისმა უმასპინძლა მოსწავლეთა XVI რესპუბლიკურ სპარტაკიადას, სადაც წარმატებით იასპარეზეს ქუთაისელმა მძლეოსნებმა ზაირა ხალიანმა, ლეილა აბზიანიძემ, ჯულიეტა ჩუბინიძემ, ლუდა ბაბოკამ, ი. შოვნაძემ, ლ. კოზინამ, რაინდი ჯავახაძემ, მ. ესაძემ, შ. კობეშავიძემ, გ. ქუთათელაძემ, ვ. სტარიჩკოვმა და სხვებმა.

წლების მანძილზე წარმატებით ასპარეზობდნენ დები ჯულიეტა და რუსუდან ჩუბინიძეები. ჯერ კიდევ 1965 წელს ჯულიეტა ჩუბინიძემ მოსწავლეთა რესპუბლიკურ სპარტაკიადაზე სიმაღლეზე ხტომაში საქართველოს ახალი რეკორდი დაამყარა (158 სმ). იმავე წელს მოსწავლეთა საკავშირო პირველობაზე კი ვერცხლის მედალი დაისაკუთრა. მოგვიანებით საქართველო – ბალტიისპირეთის სამატჩო შეხვედრაში ჯულიეტა ჩუბინიძემ 163 სმ-ის სიმაღლე დაძლია და საქართველოს იუნიორთა ახალი რეკორდი დაამყარა. იგი დიდხანს წარმატებით ასპარეზობდა აგრეთვე მშთ მრავალჭიდში და არაერთხელ უსახელებია თავი საკავშირო ტურნირებში. საყურადღებოა, რომ ჯულიეტა ჩუბინიძე პირველი სპორტის ოსტატია ჩვენი ქალაქიდან მშთ-ს მრავალჭიდში.

ასევე არ აკლდა მიღწევები ჯულიეტას უმცროს დას – რუსუდანს. 1969 წელს მან მოსწავლეთა რესპუბლიკურ სპარტაკიადაში ისახელა თავი, ხოლო პროფკავშირების სპარტაკიადაზე ოქროს მედალი დაიმსახურა თარჯრბენში რესპუბლიკური რეკორდით. მერე მოსწავლეთა საკავშირო სპარტაკიადაზე 100 მ-ზე თარჯრბენში იყო უძლიერესი, თანაც, საკავშირო რეკორდი გააუმჯობესა.

ზემოხსენებულ სპარტაკიადაში რუსუდან ჩუბინიძესთან ერთად საქართველოს სპორტულ ღირსებას იცავდნენ ქუთაისელი მოსწავლეები ლ. აბზიანიძე, ს. არტემიევა, ვ. ვაჩანსკი და პ. კოვზირიძე.

70-იან წლებში რესპუბლიკურ სარბიელზე სახელი გაითქვეს ვ. ხამაშურიძემ, ლეილა აბზიანიძემ, ზ. ხალიანმა, მ. გაბრიჩიძემ, ლ. კოზინმა, იური კაზელსკიმ, ილია ჩირიკაშვილმა, ვალერი ლანჩავამ, ი. ზენინმა, ვ. ჩოგოვაძემ, ზ. თვალავაძემ, ნ. განუგრავამ, თ. გაგულაშვილმა, ლ. ხამაშურიძემ, რაინდი ჯავახაძემ, ბიჭიკო ხარჩილავამ, დათო ფრუიძემ და სხვებმა.

იმ პერიოდში წარმატებებს აღწევს გრიგოლ სტარიჩკოვი. 1967 წელს გაზეთი „ქუთაისი“ წერდა: „მძლეოსნობაში მოკლე ხნის განმავლობაში მაღალ შედეგს მხოლოდ ტალანტები აღწევენ და გადაჭარბებული არ იქნება თუ ვიტყვით, რომ ასეთ რიცხვს მივაკუთვნოთ ჩვენი ქალაქის მკვიდრი 20 წლის მძლეოსანი გრიგოლ სტარიჩკოვი.

1964 წელს დაიწყო მან ვარჯიში მძლეოსნობაში მწვრთნელ გოგი გერსამიასთან და იმავე წელს მოსწავლეთა რესპუბლიკურ სპარტაკიადაზე მესამე საპრიზო ადგილი დაიკავა 800 მეტრზე რბენაში, ხოლო მომდევნო წელს იგი წარმატებით გამოვიდა მოსწავლეთა საკავშირო სპარტაკიადაზე ქალაქ მინსკში... წარმატებათა გვირგვინი იყო ლატვია – საქართველოს სამატჩო შეხვედრაზე მოპოვებული შედეგი, რითაც მან ოსტატობის ნორმა შეასრულა.

გრიგოლ სტარიჩკოვი სსრ კავშირის ახალგაზრდა მძლეოსანთა გუნდის წევრია და ახლა ქ. სოჭში იმყოფება შეკრებაზე, ემზადება იტალია – საბჭოთა კავშირის სამატჩო შეხვედრისათვის.“

სპორტსაზოგადოება „განთიადის“ მძლეოსანთა ნაკრები გუნდი შთამბეჭდავად ასპარეზობდა რესპუბლიკურ ტურნირებში, ხოლო იასონ პერანიძე, დ. ჭუმბურიძე, ... ხახიაშვილი, მ. შოშიაშვილი, დ. ჭუმბურიძე, ო. აბესაძე, ქუთათელაძე და სხვები წარმატებით იცავდნენ ქუთაისის სპორტულ ღირსებას სხვადასხვა შეჯიბრებაში.

მაღალი სპორტული შედეგებით გამოირჩეოდნენ აგრეთვე მ. თათარიშვილი, ... სტეფანოვა, პ. კოვზირიძე, ტ. ტუკვაძე, ... მაკაროვა და სხვები.

ქუთაისის მძლეოსანთა ნაკრები 1943-1947 წლებში

სპორტის მოყვარულთა ყურადღების ცენტრში იყო ნიჭიერი მძლეოსნის მერი პაპრაშვილის გამოსვლები. 100 და 200 მეტრზე რბენაში, სიგრძეზე ხტომაში რესპუბლიკის არაერთგზის ჩემპიონი ახალგაზრდებს შორის, საკავშირო ტურნირებზეც აღწევდა კარგ შედეგებს. მის აქტივშია მოსწავლეთა საკავშირო სპარტაკიადის ოქროს მედალი და არაერთი გამარჯვება საქალაქთაშორისო შეჯიბრებებში.

მკითხველი დაგვეთანხმება, რომ ქართული სპორტის ისტორიაში საპატიო ადგილი უკავია საერთაშორისო კლასის სპორტის ოსტატს, ანატოლი მოშიაშვილს. მისმა პირველმა მწვრთნელმა ედუარდ ალიშანოვმა თავიდანვე ამოიცნო მომავალი სპორტსმენის შესაძლებლობები. სსრ კავშირის სამგზის ჩემპიონმა 110 მეტრზე თარჯრბენში და ბრინჯაოს მედლის მფლობელმა 60 მ თარჯრბენში, არაერთხელ ისახელა თავი ევროპულ ტურნირებში – გახდა ევროპის თასის მფლობელი და ორგზის პრიზიორი, 1974 წლის ევროპის ჩემპიონი. წლების მანძილზე – საქართველოს რეკორდსმენი 110 მ თარჯრბენში ასევე სსრ კავშირის რეკორდსმენიც იყო.

80-იან წლებში მოვიდა ახალი თაობა – მიხეილ შაპოვალოვი, რამაზ ქობულაძე, სერგეი ნევოკშონოვი, მიხეილ გურგენიძე, ვ. ბათანაგოვი, ს. ცინცაძე, ... რიჟინაშვილი, ზ. თვალაძე, ვ. კორომკოვი, ვ. კოზელსკი, მიხეილ კისილიოვი, ვლადიმერ მოზგოვოი, რამაზ ბაირამოვი, ვალენტინა ხრომოვა, ლარისა შავგულიძე, რომლებიც წარმატებით ასპარეზობდნენ საკავშირო თუ სხვადასხვა რანგის ტურნირებში.

90-იან წლებში მაღალ სპორტულ შედეგებს აღწევდა ნიჭიერი მძლეოსანი ვასილ მახარაძე. 1987 წლის დასაწყისში ლენინგრადში, ნორჩ მძლეოსანთა საკავშირო პირველობაზე მოზარდებს შორის მან ჩინებულად იასპარეზა – სამჭიდში დამაჯერებლად დაიკავა პირველი ადგილი. ძირითად სახეობაში – სიგრძეზე ხტომაში 68,6 სმ დაძლია, შემდეგ კარგად გაირბინა (60 მ) – 6,8, სიმაღლეზე ხტომაშიც დამაკმაყოფილებელი შედეგი (1... სმ) აჩვენა და 59 მეტოქესთან ჭიდილში გამარჯვებული გამოვიდა. უფრო გვიან, ზაპოროჟიეში გამართულ ახალგაზრდა მძლეოსანთა საკავშირო ტურნირზე კვლავ ისახელა თავი სამხტომში – მეორე საპრიზო ადგილი დაიკავა და საბჭოთა კავშირის ჭაბუკთა ნაკრებ გუნდშიც შეიყვანეს.

წლების მანძილზე ქუთაისის მძლეოსნების წარმატებებს დიდი ამაგი დასდეს ცნობილმა მწვრთნელებმა ედუარდ ალიშანოვმა, ბიჭიკო წერეთელმა, გოგი გერსამიამ, გივი ცხვედიანმა, დათო ეფრემაშვილმა, ალიოშა კოვზირიძემ, დავით გვ...აძემ, ლომერი ახვლედიანმა, ალექსი ...ქიევმა, თეიმურაზ რონიიშვილმა და სხვებმა.

ზურაბ ჯავახაძე, ქუთაისი.

(დასასრული. დასაწ. №33-35).

კარატე-დო

საქართველოს კარატე-დოს ეროვნული ფედერაციის საინფორმაციო ფურცელი №20 (34) მაისი, 2005 წელი

კავკასიის თასი 2005

ტურნირის ორგანიზატორები

საქართველოს სპორტის დეპარტამენტი
ქალაქ თბილისის მერიის სპორტის სამსახური
ქალაქ თბილისის ოლიმპიური კომიტეტი
საქართველოს კარატე-დოს ეროვნული ფედერაცია
საქართველოს საბრძოლო ხელოვნებათა საკოორდინაციო საბჭო
საქართველოს ტაეკვანდოს ფედერაცია
საქართველოს კოსიკი კარატე-დოს ფედერაცია
საერთაშორისო საბრძოლო ხელოვნებათა აკადემია

საქართველო — კარატეს კავკასიური ცენტრი

თბილისი. 7-8 მაისი

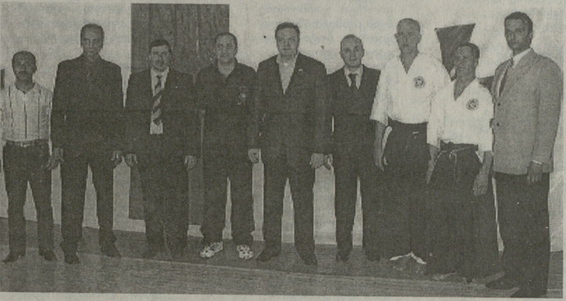

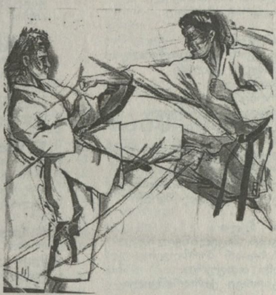

კიდევ ერთი დიდი ზეიმი კარატეში

„კავკასიის თასი 2005“ დასრულდა! იყო ტურნირი, სადაც 6 ქვეყნის — საქართველოს, ზერბაიჯანის, თურქეთის, სომხეთის, რუსეთისა და ყაზახეთის 1200-ზე მეტმა სპორტსმენმა იასპარეზა. ეს იყო საბრძოლო ხელოვნებათა ნამდვილი საერთაშორისო დღესასწაული, რომლის ორგანიზატორებიც საქართველოს კარატე-დოს ეროვნული ფედერაცია, სპორტის სახელმწიფო დეპარტამენტი, თბილისის მერიის სპორტის სამსახური და ოლიმპიური კომიტეტი, საქართველოს საბრძოლო ხელოვნებათა საკოორდინაციო საბჭო, საქართველოს ტაეკვანდოს ფედერაცია, საქართველოს კოსიკი კარატე-დოს ფედერაცია და საერთაშორისო საბრძოლო ხელოვნებათა აკადემია იყვნენ. „ტურნირი უმაღლეს დონეზე ჩატარდა. გილოცავთ ამ დიდ გამარჯვებას ბატონო კახა, ეს თქვენი დამსახურებაა და რა თქმა უნდა, ყველა იმ ინსტრუქტორის, რომელიც თქვენთან ერთად აკეთებს ქართული კარატეს საქმეს“ — განაცხადა შეჯიბრის დასასრულს სპორტის დეპარტამენტის თავმჯდომარემ, ბატონმა დავით ნამგალაურმა. ტურნირზე საქართველოს კარატე-დოს ეროვნული ფედერაციის საპატიო პრეზიდენტი გიორგი ბარამიძეც იყო მოწვეული და მან დიდი მადლობით გამოხატა თავისი კმაყოფილება ფედერაციის პრეზიდენტის, კახა ბასილიას მიმართ. სტუმრების რიგს, ქართული ელიტის მშვენიერი ლედი, ია ფარულავა და მისი მეუღლე ბატონი ფადი ასლი ამშვენებდნენ. სხვათა შორის, ბატონი ფადი ერთ დროს კარატეს დიდი მიმდევარი და თაყვანისმცემელი გახლდათ და დღესაც იგივე განწყობა აქვს ამ საოცარი სპორტის მიმართ. და სწორედ ამიტომაც გამოთქვა ქართველი კარატისტების დაფინანსების სურვილი. ღმერთმა ქნას...

ტურნირის სპონსორებმა, საბავშვო ცენტრმა „ჭიტამ“ განსაკუთრებული პრიზებით დააჯილდოვა განსაკუთრებულად მებრძოლი ბავშვები. არც ჟურნალმა „პადრუგამ“ დაიშურა საჩუქრები მანდილოსანი კარატისტებისათვის. მანავის ღვინის მარანმა კი თავისი სპონსორობით სპორტის სამყარო ერთობ გააკვირვა და სამომავლო თანამშრომლობაზეც შეუთანხმდა ქართული კარატეს მესვეურებს. ტურნირის საუკეთესო სენსეის გამოსავლენად გაზეთმა „მსოფლიო სპორტმა“ ორიგინალური პრიზი დააწესა, რომელიც ხრიდოლის პრეზიდენტ ნუკრი მჭედლიშვილს ერგო.

შეჯიბრის დასასრულს, საქართველოს კარატე-დოს ეროვნული ფედერაციის პრეზიდენტმა, კახა ბასილიამ დიდი კმაყოფილება გამოთქვა. და არც სამომავლო გეგმები დავიწყებია, რომელიც ახლო მომავალში საბრძოლო ხელოვნებათა უფრო დიდ ფესტივალს ითვალისწინებს.

ასე რომ, საქართველო კიდევ ერთხელ გახდა პირველი კავკასიაში, რომელმაც საბრძოლო ხელოვნებებში ახალ მიმართულებას დაუდო საფუძველი — ორთაბრძოლების ნამდვილი დღესასწაულები მოაწყობს.

ტურნირის სპონსორები და საინფორმაციო მხარდაჭერა

მანავის ღვინის მარანი
MANAVI WINE CELLAR

საბავშვო ცენტრი ჭიტა

მსოფლიო სპორტი

СЕМЕЙНЫЙ ДОКТОР
ПОДРУГА

ქართული ელიტა

კარატე-დო
ვაჟები
6-7 წელი
ედგარ გურგენიანი
მიშიკო ჩხატარაშვილი
მიშა ადამია
ალეკო ბერიანიძე

8 წელი
ბექა სომხიშვილი
გიორგი ხუციშვილი
ნოდარ გაბუნია
გიორგი გაბუნია

9 წელი
თორნიკე მაზანაშვილი
დათო დარჩია
შალვა კვერენჩხილაძე
ავთო თურქია

10 წელი
ალეკო გოგოლაშვილი
პაპუნა მჭედლიშვილი
სტიოპა კარაპეტიანი
ირაკლი კირკიტაძე

11 წელი
თერგუნდ გაზანოვი
ნიკა ვანიშვილი
ლაშა აბრამიშვილი
სოკრატ ჩახვაძე

12 წელი
თენგიზ კვერცხიშვილი
მამუკა გელაძე
ზაზა იაძე
რობერტ აკოფიანი
ილია დალაქიშვილი

13 წელი
ჰენრი ვეკუა
რევაზ ჩქარეული
კონსტანტინე ბობოხიძე
გურამ მჭედლიშვილი

14 წელი
გიგა ნაცვლიშვილი
ბახტიარ მირზოევი
აჩი თოფურია
გიორგი ქოჩორაშვილი

15 წელი
გიორგი კარანაია
ემზარ თაგლი
მურატ ნანიევი
გიორგი ხუფენია

16-17 წელი. -65 კგ.
ირაკლი ქამადაძე
დათო ტყებუჩავა
ჯუმბერ ყანდარელი
გური ქოიავა

16-17 წელი. -75 კგ.
კატა
10 წლამდე
მიხეილ სანიკიძე
ალექსი აფციაური
ირაკლი კირკიტაძე
ალექსი გოგოლაშვილი

14 წლამდე
თენგიზ კვერცხიშვილი
აჩიკო თოფურია
გიგა ნაცვლიშვილი
ედემ ბერიშვილი

გუნდური კატა
I ადგილი
ირაკლი კირკიტაძე
ალეკო გოგოლაშვილი
ალექსი აფციაური

II ადგილი
გიორგი იასეშვილი
გიორგი მჭედლიშვილი
გიორგი ქუმსიაშვილი

III ადგილი
მიხეილ ჭეიშვილი
თამაზ ბეგალიშვილი

ილია ხოფერია   თეონა სულამანიძე

კატა 18 წლამდე
დათო ჭელიძე
გიორგი ჩხაიძე
რეზო აბრამიძე
ბექა კუხიანიძე

+18 წელი
დათო მჭედლიშვილი
ჭაბუკა მახარაძე
არმენ კოსაკიანი

კუმიტე. გოგონები
9 წელი
ნინო ნადარაია
მარიამ როსტიაშვილი
სალომე მათიაშვილი
სალომე ტატუნაშვილი

10 წელი
თიკო ორაგველიძე
მარი ხაჯიშვილი
ანა გელაჭეიშვილი
სალომე მათიაშვილი

11 წელი
თათია თურქია
ნუცა ქობალავა
ნელი სააკიანი
ნათია ნოდია

12 წელი
მარი ხაჯიშვილი
ნანა ბზეკალავა
შალომე ქალდანი
თეონა ვეკუა

13 წელი
ნინო პატაშური
ნათია სულამანიძე
მარიამ მამუჩიშვილი
ხატია დურული

14 წელი
ნათია თურქია
არკად პოლოსიანი
მაია თაყაძე
თათია ვეკუა

15 წელი
ქეთინო გოგბერაშვილი
ქეთი არაქელაშვილი
ანა კაკიაშვილი
ნანა ნარიაშვილი

16-17 წელი
ნანა დარასელია
მადონა გურგენიძე
ჟანა ჭუბაბრია
ეთერ გავაშელი

+18 წელი
თათია მელუა
შორენა შენგელია
აიკანუშ პოლოსიანი

ინდ.კატა
15-16 წელი
ქეთინო გოგბერაშვილი
ეთერ გავაშელი

კოშიკი კარატე-დო
6-7 წელი
ჯენეტ ტყემალაძე
დათო ფირცხალაიშვილი
თენგო შინგაზრდილოვი
თორნიკე სულაძე

8 წელი
გიორგი ჯამბურიძე
ბესიკ ხმიადაშვილი
გიორგი ჩიტიშვილი
გიორგი ფოიცეხი

9 წელი
ალექსანდრე თამაზოვი
ემინ ვალიევი
თორნიკე თაბუკაშვილი
ლევან ხუთიშვილი

10 წელი
ფარიდ ოჯატოვი
გოგა თუთბერიძე
ნიკა გრძელიშვილი
საბა მოდებაძე

11 წელი
ედემ ბერიშვილი
ცოტნე ლიპარტელიანი
გიორგი ჯამბურიძე
გარიკ ტატევოსიანი

12 წელი
მამუკა გელაძე
შმაგი ქავთარაძე
ნიკა კუბლაშვილი
გიორგი წიკლაური

13 წელი
ფუსად ალიევი
ვაჟა გიგოლაშვილი
ივანე კოზანაშვილი
მიშა ბაირამოვი

14 წელი
ევგენ მაჰმუდოვი
გენადი სიჭინავა
ღვთისო იმერლიშვილი
მელორ მანდარია

15 წელი
ვახტანგ ჯაფარიძე
რუფატ ზულფიგაროვი
ბექა ზალიკაშვილი
საბა ჩხაიძე

16-17 წელი. -63 კგ.
ნაჰიდ საფაროვი
დათო მახარობლიშვილი

16-17 წელი. -82 კგ.
გიორგი ლიპარტელიანი
ლევან წიკლაური
ვალერ მახარობლიშვილი
გურამ ქოიავა

+18 წელი. -63 კგ.
კანან ისმაილოვი
სერგო კულიანი
ირაკლი აკულაშვილი
სანდრო წიკლაური

+18 წელი. -73 კგ.
ამილ ახმედოვი
დათო გაძვერაშვილი
ვალერ სარალიძე
გივი ქავთარაძე

+18 წელი. -82 კგ.
კობა ბუიშვილი
ბაჩანა წურწუმია
დათო მალაზონია

+18 წელი. +82 კგ.
ალიას ალიევი
გიორგი გეწაძე
ნუკრი შანიძე

აბსოლუტური კატეგორია
გივი ქავთარაძე
თემურ ნაჭყებია

ტაეკვანდო WTF
25 კგ.
კახა მახარაძე
დენის კრილაჩი
იური რუხაძე
ლევან ვარადაშვილი

30 კგ.
ანდრეი ჟამკოჩიანი
საბა ვარადაშვილი
ბექა ლიპარტელიანი
ირაკლი ბრეგვაძე

37 კგ.
ნიკა ღურწკაია
თორნიკე სადღობელაშვილი
ავთანდილ თოდუა
ანზორ ბენიძე

41 კგ.
დავით გვასალია
ალექსანდრე გვასალია
საბრი ავდალიანი
ნიკა გუჯეჯიანი

50 კგ.
ოთარ შამუგია
გიორგი გოგლიძე
ლევან ჩიხლაძე
დათო საბახტიშვილი

55 კგ.
ალეკო უშარაული
გრიგოლ ჩიხლაძე
გიორგი სანაია
გიორგი წერეთელი

58 კგ.
ლაშა ღონღაძე
რამაზ ღურწკაია
ნოდარ გოლეთიანი
ზაალ გვაზავა

68 კგ.
დავით ბუხრაძე

გურამ დავითულიანი
მიხეილ თოთრაშვილი
ირაკლი ჭანტურია

-80 კგ.
ლევან ჭანტურია
დავით კოპალიანი
აკაკი ცენტერაძე
ნოდარ ბენდელიანი

+80 კგ.
სოსო ოსიძე
შოთა თოდაძე
დავით კაცაძე
ბესო კურტანიძე

გოგონები
57 კგ.
სალომე ტყეშელაშვილი
ბარბარა ასლამაზაშვილი
ანი ქობულაძე

სრული კონტაქტი
+18 წელი
-65 კგ.
ლევან შუკაკიძე
ჯუიხუნ გუსეიანოვი

-70 კგ.
ტარიელ ჭილრაძე
ამილ ახმედოვი

-75 კგ.
ვახან ასადულაევი
ავთო ხაჭაპურიძე

-85 კგ.
ალეკო უთიაშვილი
გივი ყანჩაველი

ხრიდოლი
16-18 წელი
ომარ ნარიოზაული
ლევან პერტაია
გიორგი ქავთარაძე

17-19 წელი
70 კგ-მდე.
გიორგი ბასილაშვილი
კახაბერ ქიტიაშვილი
ზურაბ გოდერძიშვილი
გიორგი ავსაჯანიშვილი

19-21 წელი
უჩა კობიაშვილი
ილია ლეკიაშვილი
გიორგი ჯაჯანიძე
ირაკლი ტოხოსაშვილი

აბსოლუტური
გიორგი ლათიბაშვილი
კახა გოგავა
კახა ლეჟავა
ზურა შავერდაშვილი

ნუგზარ ჭიაბერაშვილი — საქართველოს კარატე-დოს ეროვნული ფედერაციის პრეზიდენტი.

საქართველოს კარატე-დოს ეროვნული ფედერაცია თავის წევრთა ინტერესებს წარმოადგენს საკანონმდებლო ორგანოებში და ხელისუფლებაში. სპორტის დეპარტამენტში, საქართველოს ოლიმპიურ კომიტეტსა და საერთაშორისო სპორტულ ორგანიზაციებში. ქმნის სექციებს, კლუბებს, ტრადიციული კარატე-დოს ცენტრებს, ეხმარება მათ ორგანიზაციულ მეთოდიკურ საქმიანობაში, არეგულირებს მათი მოღვაწეობის იურიდიულ მხარეს. ორგანიზებას უკეთებს სასწავლო-საატესტაციო სემინარებს სპორტსმენთათვის სათანადო საერთაშორისო სერთიფიკატების გაცემით. ახორციელებს ინსტრუქტორთა და მსაჯთა მომზადებასა და ლიცენზირებას საერთაშორისო ფედერაციებში მიღებული ფორმების მიხედვით.
ატარებს შოუ-ფესტივალებს და სპორტულ დღესასწაულებს.
მათ, ვინც დაინტერესდება ჩვენი ფედერაციის საქმიანობით გთხოვთ მოგვმართოთ შემდეგ მისამართზე:
თბილისი, დიმიტრი უზნაძის ქ. №6. ტელ/ფაქსი: 96-31-89. WWW.karate.ge
საქართველოს კარატე-დოს ეროვნული ფედერაციის ცენტრალური ოფისი
空手道

მომზადებულია საქართველოს კარატე-დოს ეროვნული ფედერაციის პრესცენტრის მიერ

საქართველოს პროფესიული ფეხბურთის ლიგა

ოქროს მაძიებელთა შანსები

შაბათის მატჩებით მეთექვსმეტე ეროვნული ჩემპიონატი ფინიშს კიდევ უფრო მიუახლოვდება. უმაღლესი ლიგის ათეული ოცდამეცამეტე ტურის შეხვედრებს გამართავს. ტურში გამოსარჩევი, თითქოს, არაფერია, ლიდერთა უმეტესობა აუტსაიდერებს ეთამაშება, მაგრამ ინტრიგაც ზუსტად იმაშია, რომ სეირნობის დრო აღარავის აქვს. სატურნირო სიმჭიდროვიდან გამომდინარე, თითქმის, ათივე გუნდისთვის თითოეულ ქულას გადამწყვეტი მნიშვნელობა ენიჭება და დარჩენილი ოთხი ტურის მატჩები ამითაა საინტერესო. ხვალინდელ ტურში „სიონი“ „თბილისს“ მასპინძლობს, უდროოდ დაბეჩავებული ბათუმის „დინამო“ ქუთაისის „ტორპედოს“ მიიღებს, ზესტაფონი გორში „დილასთან“ საპაექროდ ჩავა. „ვიტ ჯორჯია“ მცხეთაში „ლოკომოტივს“ დაუხვდება. ერთპიროვნული ლიდერი თბილისის „დინამო“ კი „კოლხეთს“ ეროვნულ სტადიონზე დაუპირისპირდება. დინამოელთა და კოლხთა პაექრობა ერთ დროს, საყოველთაო ინტერესს იწვევდა, მაგრამ დღეს, ვითარება შეიცვალა. პირველობის დასასრულს, „დინამო“ ისევ ჩემპიონობისთვის იბრძვის, „კოლხეთი“ კი ხავსს ებღაუჭება და უილაჯო, ლიგაში დარჩენას ცდილობს. სამწუხაროდ, კოლხები მეტოქეებს საგრძნობლად ჩამორჩნენ და უმაღლესში ადგილის შენარჩუნების შანსიც დღითიდღე უმცირდებათ. საპრიზო ადგილების მაძიებლები დინამოელებს კვალში მიჰყვებიან და ლიდერის წაფორხილებას ელოდებიან. „დინამოსა“ და მდევრებს შორის სხვაობა მიზერულია და დასათმობი ქულები არც თბილისელებს აქვთ.

ეროვნული ჩემპიონატი თვის ბოლოს, 30 მაისს დასრულდება. სულ გასამართი დარჩა ოთხი ტური. გთავაზობთ, ხვალინდელი ოცდამეცამეტე ტურის

საქართველოს XVI ეროვნული ჩემპიონატი ფეხბურთში XXXIII ტური

ანონსი. უმაღლესი ლიგა

წყვილებს და მოწინავე ოთხეულის დარჩენილი მატჩების განრიგს, რომლის შედეგებითაც გამოვლინდება ქვეყნის ჩემპიონი და პრიზიორები. ქომაგებს კი შეეძლებათ შეაფასონ თავიანთი ფავორიტი გუნდების შანსები.

ანონსი

უმაღლესი ლიგა,XXXIII ტური, 14 მაისი

სიონი —თბილისი
დინამო (ბთ) — ტორპედო
დილა — ზესტაფონი
დინამო (თბ) — კოლხეთი 1913
ვიტ ჯორჯია — ლოკომოტივი

	თ	მ	ფ	წ	ბ	ქ
დინამო (თბ)	32	20	5	7	64-27	65
ტორპედო	32	17	10	5	51-27	61
თბილისი	32	18	6	8	52-35	60
ლოკომოტივი	32	15	13	4	40-20	58
ზესტაფონი	32	14	5	13	32-42	47
ვიტ ჯორჯია	32	12	9	11	49-35	45
დინამო (ბთ)	32	8	12	12	32-27	36
სიონი	32	10	4	18	30-51	34
კოლხეთი1913	32	8	5	19	26-52	29
დილა	32	2	3	27	17-77	9

ბომბარდირები

ლ. მელქაძე (დინამო თბ) — 23
გ. მეგრელაძე (ტორპედო) — 23

მოწინავე ოთხეულის დარჩენილი მატჩები

XXXIV ტური, 18 მაისი

ტორპედო — სიონი
თბილისი — ვიტ ჯორჯია
ლოკომოტივი — დინამო (თბ)

XXXV ტური, 22 მაისი

თბილისი — ლოკომოტივი
დილა — დინამო (თბ)
ვიტ-ჯორჯია — ტორპედო

XXXVI ტური, 30 მაისი

ტორპედო — თბილისი
ლოკომოტივი — დილა
დინამო (თბ) — დინამო (ბთ)

ცხრილიდან და კალენდრიდან გამომდინარე, გაჩემპიონების უპირველესი შანსი, გათამაშების ამჟამინდელ ლიდერს თბილისის „დინამოს“ გააჩნია. დანარჩენებს მეტნაკლები სირთულის მატჩები აქვთ ჩასატარებელი, სადაც ფავორიტის გამოცნობა ერთობ ძნელია. ქუთაისის „ტორპედო“ , ალბათ, დინამოელთა უმთავრესი კონკურენტი იქნება. თუმცა, ნურც რკინიგზელთა და „თბილისელთა“ შანსებს გამოვრიცხავთ. არ ავჩქარდეთ, წინ ჩემპიონატის მიმდინარეობის სამი კვირაა და გაზაფხულის ბოლო დღეს ყველაფერი გაცხადდება.

პირველი ლიგა, XXVI ტური

ცხინვალი — გურია 0-0
ივერია — მალაროელი 2-1
ლოკომოტივი2 — საგარეჯო 1-0
ბორჯომი — მილანი-მერანი 1-0
კახეთი — დინამო2 (თბ) 0-1
ამერი — ვიტ ჯორჯია(მცხ) 2-0
ოლიმპი — რუსთავი 0-0
სპარტაკი — ჩიხურა 1-2

გადატანილი მატჩები
15 მაისი

ჩიხურა — ივერია
მალაროელი — ლოკომოტივი2

	თ	მ	ფ	წ	ბ	ქ
ბორჯომი	26	20	3	3	62-26	63
ამერი	26	20	2	4	81-15	62
სპარტაკი	26	14	8	4	44-27	50
ვიტ ჯორ(მცხ)	26	14	6	6	39-23	48
კახეთი	26	14	4	8	43-31	46
დინამო2 (თბ)	26	14	1	11	54-41	43
ცხინვალი	26	13	4	9	34-27	43
გურია	26	10	7	9	28-35	37
ჩიხურა	25	9	7	9	26-27	34
რუსთავი	26	9	4	13	32-38	31
ლოკომოტივი2	25	8	5	12	29-38	29
ოლიმპი	26	7	5	14	30-41	26
ივერია	25	7	5	13	22-38	26
მერანი-მილანი	26	7	4	15	31-45	25
საგარეჯო	26	3	5	18	21-59	14
მალაროელი	25	0	4	21	12-77	4

რეგიონალური ლიგა

დასავლეთი, XXVII ტური

იმერეთი — სამტრედია 0-0
სალხინო — კოლხეთი (ხ) 2-5
სქური — მეშახტე 4-5
ლუკა — ზესტაფონი2 1-4
კოლხეთი2 — დინამო2 (ბთ) 3-0
სამეგრელო — სამგურალი (ორივეს ჩაეთვალა წაგება)
სულორი— შუქურა 1-0
ნ. დინამო (ქ) — მერცხალი 4-2

ცენტრალური, XXIV ტური

თორი2 — სამგორი 0-0
ზოოვეტი — ლიახვი 2-0
ქაბუკიანი — თრიალეთი 2-5
ბენდელა — მარნეული 3-0
პრემა — ასა-მეშაქრე 0-3
მესხეთი — ბერი 3-0
ჩიხურა2 — დილა2 2-0

დასავლეთი

	თ	მ	ფ	წ	ბ	ქ
სენაკური	25	21	1	3	47-12	64
მეშახტე	25	18	4	3	65-24	58
სამტრედია	25	11	11	3	37-20	44
იმერეთი	26	12	7	7	37-21	43
სულორი	25	13	3	9	44-31	42
სამგურალი	26	12	4	10	33-35	40
კოლხეთი2	25	11	5	9	39-32	38
სქური	26	10	6	10	51-43	36
კოლხეთი (ხ)	25	10	5	10	32-29	35
დინამო2(ბთ)	26	9	4	13	28-39	31
შუქურა	26	8	7	11	23-32	31
ნ. დინამო(ქ)	25	9	3	13	26-35	30
ზესტაფონი2	25	8	5	12	36-30	29
სალხინო	26	8	5	13	34-48	29
მერცხალი	25	7	6	12	31-40	27
სამეგრელო	25	4	2	19	22-68	14
ლუკა	26	3	2	21	30-77	11

ცენტრალური

	თ	მ	ფ	წ	ბ	ქ
მესხეთი	24	20	3	1	62-12	63
თრიალეთი	23	18	1	4	52-24	55
ზოოვეტი	22	13	5	4	38-19	44
დილა2	24	12	3	9	51-30	39
სამგორი	22	11	6	5	44-29	39
ლიახვი	22	11	5	6	43-25	38
ქაბუკიანი	23	11	1	11	33-33	34
პრემა	24	11	0	13	42-43	33
სპარტაკი2	22	10	3	9	54-35	33
თორი2	23	9	2	12	24-38	29
მეშაქრე	23	7	5	11	32-30	26
დინ-ბენდელა	24	6	2	16	29-70	20
ჩიხურა2	22	6	1	15	26-42	19
ბერი	23	4	5	14	25-42	17
მარნეული	22	0	0	22	5-100	0

ჭაბუკთა ლიგა

86-87 წლიანები

	თ	მ	ფ	წ	ბ	ქ
დინამო (თბ)	21	14	2	5	58-26	44
ტორპედო	21	11	7	3	37-19	40
ლოკომოტივი	21	11	6	4	38-18	39
ვიტ ჯორჯია	21	12	2	7	41-27	38
თბილისი	22	9	4	9	45-33	31
ზესტაფონი	21	7	6	8	30-38	27
დინამო (ბთ)	20	6	7	7	32-27	25
კოლხეთი1913	20	6	5	9	30-35	23
დილა	19	3	5	11	22-45	14
სიონი	18	0	2	16	13-78	2

88-89 წლიანები

	თ	მ	ფ	წ	ბ	ქ
დინამო (თბ)	21	13	5	3	69-15	44
ვიტ ჯორჯია	21	13	4	4	35-10	43
თბილისი	21	12	6	3	45-12	42
კოლხეთი1913	21	12	5	4	35-17	41
დინამო (ბთ)	20	8	7	5	21-22	31
ტორპედო	19	9	2	8	34-32	29
დილა	21	6	5	10	31-33	23
ლოკომოტივი	20	4	8	8	32-31	20
სიონი	19	1	3	15	13-68	6
ზესტაფონი	21	1	1	19	4-79	4

90-91 წლიანები

	თ	მ	ფ	წ	ბ	ქ
დინამო (თბ)	21	17	2	2	61-19	53
თბილისი	21	16	3	2	70-11	51
ლოკომოტივი	20	15	1	4	62-17	46
ვიტ ჯორჯია	21	9	3	9	28-34	30
დინამო (ბთ)	20	8	5	7	32-42	29
კოლხეთი1913	20	5	7	8	22-34	22
ტორპედო	19	5	1	13	15-43	16
ზესტაფონი	21	4	3	14	24-59	15
დილა	21	3	5	13	20-46	14
სიონი	18	2	4	12	19-48	10

ფედერაციული ამბები

ზუსტად ერთი კვირა რჩება საქართველოს ფეხბურთის ფედერაციის პრეზიდენტობის კანდიდატთა წარდგენის ვადის ამოწურვამდე. 20 მაისის მერე პრეზიდენტობის მსურველთა არც ერთ განცხადებას სფფ-ში აღარ მიიღებენ. კანდიდატთა რიცხვი კი თანდათან მატულობს. ჯერჯერობით პრეზიდენტობის სავარძლის მაძიებელი ექვსი კანდიდატია – ვლადიმერ გუცაევი, გიორგი ნემსაძე, ზურაბ პეტრიაშვილი, ნოდარ ახალკაცი, რევაზ არველაძე და გია ფირცხალავა. მათ შორის ყველაზე პირველმა, სფფ-ში სათანადო საბუთების წარდგენით, პრეზიდენტობის სურვილი ვლადიმერ გუცაევმა გამოთქვა. დანარჩენები არ ჩქარობენ და ალბათ, ამ შვიდ დღეში გავიგებთ, რომელი მათგანი გააგრძელებს საფეხბურთო პრეზიდენტის ტახტისთვის ბრძოლას.

მანამდე, სფფ ჩვეული რიტმით მუშაობს. მზადდება საყრილობო მასალები, გვარდება ორგანიზაციული საკითხები. გენერალური მდივანი ვალერი ჩოლარია კი ხანგრძლივ სამივლინებო მარათონში ჩაება. დღეიდან, თვის ბოლომდე იგი სფფ-ს რამდენიმე თანამშრომლებთან ერთად, უეფას „ჰეთ-თრიკის“ პროგრამის და ფია სახალისო საფეხბურთო სკოლების ჩამოყალიბება – ამოქმედების პროექტის რეალიზაცია, განხორციელების მიზნით მცხეთიდან – ზუგდიდამდე ქვეყანას შემოივლის. როგორც ცნობილია, ფიფაშიც სფფ-დან სატენდერო მასალები გაიგზავნა, რომლის მიხედვითაც ფიფა ტენდერს გამოაცხადებს პროგრამა „გოლის“ რეალიზაციისათვის, რომლითაც ეროვნული ნაკრების საწვრთნელ ბაზაზე საფეხბურთო მინდორი და ხელოვნურსაფარიანი მოედანი გაკეთდება. როგორც ცნობილია, 2-5 ივნისს ალბანეთს ქართული საფეხბურთო დელეგაცია ეწვევა. 11 ივნისს სფფ-ს რიგგარეშე IX ყრილობა გაიმართება.

ესეც მეცამეტე...

წიგნის თარო

ჩვენ უკვე ყველა მივეჩვიეთ იმას, რომ ქართული ფეხბურთის საბჭოთა და უახლოეს პერიოდზე თუ გვინდა უტყუარი და ამომწურავი ინფორმაცია მივიღოთ, ყველა გზა **რევაზ შენგელიასკენ** მიდის. ამ კაცს წარდგინება არ სჭირდება. მას, როგორც ქართული ფეხბურთის ისტორიის ნაბიჯ-ნაბიჯ და მისხალ-მისხალ ალმნუსხველს, ისედაც ყველა კარგად იცნობს. ყველაფერს რომ თავი დავანებოთ, აგერ უკვე 13 წელიწადია, სისტემატურად გამოსცემს წლიდან წლამდე თავის ნაჯაფ ნაშრომს „ქართული ფეხბურთის ყოველწლიურ წიგნს“, რომელიც ამჯერად რიგით მე-13 იხილა დაინტერესებულმა მკითხველმა. ეს გამოცემა მოიცავს 2004-2005 წლების ქართული ფეხბურთის სეზონს. ამასთან, აქ შეხვდებით საქართველოს განვლილი 15 ჩემპიონატის სრულ სტატისტიკას, მიმდინარე ჩემპიონატში მონაწილე ფეხბურთელებსა და გუნდებს, მწვრთნელებს, კლუბების ხელმძღვანელებს, აგრეთვე, რეგიონალური და I ლიგის განაცხადებს, ეროვნული თასის გათამაშების შედეგებს, საქართველოს ნაკრები გუნდების თამაშებს, ევროპის საკლუბო ტურნირებში და კონტინენტის ჩემპიონატის მატჩებს და ა.შ.

წიგნი გემოვნებითაა გაფორმებული, გარეკანი და ჩართული ფოტოები ფერადია. გამოცემის სპონსორები არიან სფფ-ს გენერალური სპონსორი „ყაზბეგი“, სპონსორი „ფერო“, სფფ-ს პარტნიორები „ინფრონტი“, „პუმა“ და „ჯორჯიან ონლაინი“. დაიბეჭდა შპს „კოლორში“.

ორი „დინამოს“ მსახური

ვალტერ სანაია – 80

არ იქნება გადაჭარბებული თუ ვიტყვით, რომ თბილისის „დინამოსთვის“ 10 საუკეთესო მეკარეთა შორის ყოველთვის მოიძებნება ადგილი, მით უმეტეს, რომ თბილისის „დინამოს“ შემადგენლობაში **ვალტერ სანაია** ორჯერ გამოდიოდა 1945-1946 და 1954 წლების საფეხბურთო სეზონში. ვალტერ სანაიამ მაშინ შეალო თბილისის „დინამოს“ კარი, როდესაც გუნდს ლეგენდარული **ანდრო ჟორდანია** ედგა სათავეში. ამ მწვრთნელს, ცნობილია, რომ მოთამაშეთა შეცნობის განუმეორებელი ალღო გააჩნდა და მათ შორის, მეკარისაც. ვალტერ სანაიას მიმართ არც სხვა გუნდები იყვნენ გულგრილნი და გუნდიდან მწვრთნელის დათხოვნის შემდეგ, ამ მეკარეს სულაც არ გაჭირვებია ახალი გუნდის მოძებნა. „ველიკი მიხეიჩ“ – ანუ **მიხაილ იაკუშინმა** იგი თვით ლეგენდარული **ალექსეი ხომიჩის** შემცვლელად დააყენა „დინამოში“, ხომიჩისა, რომელმაც ბრიტანეთში მოსკოვის „დინამოს“ გამოსვლის დროს „ვეფხვის“ ტიტული დაისაკუთრა.

უკვე 1948 წლის სეზონში იგი სათადარიგოთა შემადგენლობაში თამაშობდა, იაკუშინი მასში დიდ მეკარეს ხედავდა და არ ჩქარობდა... 1949 წლის საფეხბურთო სეზონში ხომიჩი და სანაია მონაცვლეობით იცავდნენ მოსკოვის „დინამოს“ კარს, ასევე განმეორდა 1950 წლის საფეხბურთო სეზონშიც. აღსანიშნავია, რომ 1949 წლის საფეხბურთო სეზონი მოსკოვის დინამოელებმა ოქროს მედლებით დაამთავრეს. სწორედ 1950 წლის სეზონში გამოჩნდა მოსკოვის „დინამოში“ შემდგომში ლეგენდარული **ლევ იაშინი**, რომელსაც სულ 2-ჯერ მიანდეს მოსკოვის „დინამოს“ კარის დაცვა. აღსანიშნავია თვით ვალტერ სანაიას აზრი მოსკოვის „დინამოში“ მის გამოსვლასა და თვით ალექსეი ხომიჩზე, რომელიც თავის დროზე გამოაქვეყნა ერთ-ერთმა წმინდა საფეხბურთო ჟურნალმა მოსკოვში. კითხვაზე, თუ ვის შეადარებდა ხომიჩს, სანაიას სიკვდილამდე ერთი წლით ადრე უპასუხნია: „რამდენიმე წელიწადი ალექსეი ხომიჩის დუბლიორი ვიყავი და ვის უნდა სცოდნოდა უკეთესად, თუ არა მე, მისი ავ-კარგი... ხომიჩი რომ კარგი მეკარე იყო, ამაზე ორი აზრი არ არსებობს, მაგრამ, საბედნიეროდ, იყვნენ მასზე უკეთესებიც. იგი ძალზე მიმზიდველად, მაგრამ არათანაბრად თამაშობდა. კარის ხაზზე იგი შეუდარებელი იყო. სასწაულებს ახდენდა. ამასთან, ხშირად ბრმა ბურთის გაშვებაც შეეძლო. ვინმესთან მისი შედარება მიჭირს. ხომიჩი განუმეორებელი მეკარე იყო“.

სულ 6 სეზონი ითამაშა ვალტერ სანაიამ მოსკოვის „დინამოს“ შემადგენლობაში და ჩაატარა 62 მატჩი თბილისის „დინმოში“. სამ სეზონში ნათამაშევი აქვს 36 შეხვედრა, სულ კი 100-მდე მატჩი ჩაატარა ორივე გუნდის შემადგენლობაში.

1950 წლის საფეხბურთო სეზონის შედეგებით ვალტერ სანაია №2 მეკარედ დასახელდა. 1954 წლის საფეხბურთო სეზონში იგი გუნდში კვლავ დააბრუნა „ფეხბურთის კარუზოდ“ წოდებულმა **ბორის პაიჭაძემ** და ამჯერად **ვლადიმერ მარღანიას** დუბლიორი იყო. როცა კი გამოჰყავდათ მოედანზე, ყოველთვის კარგად თამაშობდა, მით უმეტეს, რომ მოსკოვშიც და თბილისშიც იგი, როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, ლეგენდარულ მეკარეთა დუბლიორი იყო.

ვალტერ სანაია 1949 წლის 1 ოქტომბერს გამართული იმ ისტორიული მატჩის მონაწილეა, როდესაც მოსკოვის „დინამომ“ შეუპოვარ სპორტულ პაექრობაში დაამარცხა თანაქალაქელი სპარტაკელები 5-4. ამ მატჩში ვალტერ სანაიამ უხეიროდ მოთამაშე ხომიჩი შეცვალა და რამდენჯერმე თავგანწირული ნახტომებით ჩაერთო თამაშში. იმდროინდელ სპორტულ პრესას არ გამოუჩენია სიძუნწე ვალტერ სანაიას მიმართ – ღირსეულად შეაფასეს მისი ტალანტი. ასე რომ, მეკარეთა „სამჭედლოდ“ აღიარებულმა ოჩამჩირემ სამი უმაღლესი კლასის მეკარე შეძინა ქართულ ფეხბურთს – **ტყებუჩავა, მარღანია** და **სანაია.** დიდი ფეხბურთიდან წასვლის შემდეგ ვალტერ სანაია მოსკოვში აგრძელებდა ცხოვრებასა და მოღვაწეობას. იგი სამეურნეო საქმიანობით იყო დაკავებული და არაერთ პასუხსაგებ თანამდებობაზე იმუშავა. თუმცა, ოჩამჩირესაც არ ივიწყებდა, ყოველ ზაფხულს იქ ატარებდა და როგორც არაერთხელ აღუნიშნავს, თითოეულ ქვას და კენჭსაც კი სცნობდა ღალიძგის სანაპიროზე.

დემურ ტორაძე

P.S. ვის მივიჩნევ წერილის დასაწყისში აღნიშნულ 10 საუკეთესო მეკარედ? ჩემი აზრით, ესენია (ქრონოლოგიური თანმიმდევრობით): დორროხოვი, ტყებუჩავა, სანაია, მარღანია, კოტრიკაძე, კავაზაშვილი, ურუშაძე, სტეფანია, გოგია, გაბელია, საქართველოს დამოუკიდებელ ჩემპიონატში ნიკა ტოგონიძე.

„ქართული ფეხბურთის“ რედაქტორი
მიხეილ საგანხარიშვილი

ქართული ფეხბურთის თარიღისათვის

საქართველოში ფეხბურთის ჩასახვას და განვითარებას საინტერესო ისტორია აქვს. მისი საწყისები მე-19 საუკუნის 80-იანი წლებიდან უნდა მოვიძიოთ, რადგან თბილისი — ფოთის რკინიგზის გაყვანამ და ქართული მარგანეცის, ხე-ტყის, აგრეთვე, ნავთობის მსოფლიო ბაზარზე გატანამ, დიდი როლი ითამაშა საქართველოში სპორტის ერთ-ერთი ულამაზესი სახეობის ფეხბურთის დამკვიდრებაში. ფოთის, ბათუმის, სოხუმის პორტებში ინგლისის, საფრანგეთის, იტალიის, ჰოლანდიის და სხვა ქვეყნების სატვირთო გემები თვეობით იდგნენ, რომ დატვირთულიყვნენ გასატანი საქონლით. ხშირად, თავისუფალ დროს, გემების მოსამსახურე ეკიპაჟი თავს „ფუტბოლის“ თამაშით ირთობდნენ, რაც ქართველებისთვის უცხო ხილი იყო. მართალია, ჩოგანბურთის, ანუ ცხენბურთის, ლელობურთის, გაკვრაბურთის და სხვათა თამაში ჩვენი წინაპრებისათვის კარგად იყო ცნობილი, მაგრამ ბურთაობის ახალი სახეობა, კერძოდ, ბურთის ფეხით თამაში, რომლის ფუძემდებლები ნისლიანი ალბიონის წარმომადგენლები არიან, მანამდე არ ენახათ საქართველოში. ერთ ხანს გაკვირვებული ქართველები დიდი ინტერესით ადევნებდნენ თვალს სტუმრების ბურთის ფეხით თამაშს, ხანდახან კი ლელობურთში ნავარჯიშები ყმაწვილები მორიდებით თანხმდებოდნენ სტუმრებთან „ფუტბოლის“ თამაშს. მასპინძლები ეჩვეოდნენ და ოსტატდებოდნენ სპორტის ახალ სახეობაში, ეცნობოდნენ ფეხბურთის თამაშის წესებს და მასწავლებლებისაგან იღებდნენ ყველა იმ რჩევა-დარიგებას, რაც აუცილებელი იყო.

მიუხედავად მრავალი დამაბრკოლებელი მიზეზებისა, საქართველოს ქალაქებში მე-20 საუკუნის 10-იან წლებიდან ფეხბურთი ფართოდ იკიდებს ფეხს. ხშირად ქუჩა—ქუჩას, უბანი—უბანს, ქალაქი—ქალაქს ეჯიბრებოდა ასეთი მატჩების დროს გუნდებთან შეთანხმებით, კაპიტნები შეხვედრების სამსაჯოდ ფეხბურთში ჩახედულ და ავტორიტეტულ პირებს იწვევდნენ. მაგალითად, ქუთაისში ფეხბურთის მატჩებს მსაჯობდნენ **იასონ გაბაშვილი, შალვა იმედაძე, ნიკოლოზ გვარამაძე, პეტრე კილაძე და დელიკო ხოტივარი.** ისინი მიუდგომელი მსაჯების სახელით იყვნენ ცნობილნი.

ხშირ შემთხვევაში მატჩებს სჯიდნენ შემთხვევითი პირები, რომლებსაც ბუნდოვანი წარმოდგენა ჰქონდათ ფეხბურთზე. ასეთ შემთხვევაში სადავო საკითხებს თვითონ ფეხბურთელები წყვეტდნენ, ამიტომ, ბუნებრივია, ამგვარ „მსაჯობას“ თან სდევდა აურზაური და ჩხუბი.

ბუნებრივია, მკითხველს ისიც აინტერესებს თუ ვინ იყვნენ პირველი მაყურებლები. ფეხბურთელები იმ დროს მოკლებული იყვნენ ხალხმრავალ ტრიბუნებს. დღეს, როცა ქართულ ფეხბურთს, ჩემი აზრით საუკუნოვანი ისტორია უსრულდება, ბუნებრივია, ძნელია იმის თქმა, თუ ვინ იყვნენ პირველი მაყურებლები. რა თქმა უნდა, ძირითადად გიმნაზიელები და უსაქმოდ მოხეტიალე გამვლელთა ჯგუფები უმართავდნენ ოვაციებს ქართული ფეხბურთის პირველ მერცხლებს. რაც მთავარია, ფეხბურთის მოყვარულების მიერ საქართველოს ქალაქებში იქმნებოდა ე.წ. ფეხბურთის ველური გუნდები. სარეკორდო დროში ჩვენი თანამემამულეები ისე გაიწაფნენ, რომ პაექრობის დროს ძლიერ წინააღმდეგობას უწევდნენ თანამედროვე ფეხბურთის კანონმდებელი ქვეყნის წარმომადგენლებს ნისლიანი ალბიონიდან.

საქართველოში ფეხბურთის გავრცელების ორი ცენტრი არსებობდა — საქართველოს დედაქალაქი და შავიზღვისპირეთი. როგორც მკვლევარი **ამირან ცამციშვილი** წერს, თბილისის ვაჟთა გიმნაზიის 1896 წლის ანგარიშიდან ჩანს, რომ ტანვარჯიშის გარდა სასწავლებელში ფეხბურთისათვის ყველა საჭირო ინვენტარი გააჩნდათ და პირობებიც სათანადო ჰქონდათ. მაშინ გიმნაზიაში ტანვარჯიშის მასწავლებლად ჩეხი **ბოგდან პეტუჩეკი** მუშაობდა, რომელიც კარგად იცნობდა ფეხბურთს. ირკვევა, რომ იმავე წელს ვაჟთა გიმნაზიაში ტანვარჯიშის ფართოდ განვითარების საქმისათვის ჩეხეთიდან ყოფილი „სოკოლელი“ პედაგოგი **ანტონ ლუკეში** ჩამოიყვანეს. ტანვარჯიშის პარალელურად საპატიო სტუმარმა სპორტის ცალკეული სახეობების განვითარებას შეუწყო ხელი და, ბუნებრივია, არც ფეხბურთი დარჩებოდა ყურადღების მიღმა.

1906 წელს თბილისის „სოკოლის“ პრეზიდიუმის წევრის **ადოლფ ელზენგერის** თაოსნობით ჩამოყალიბდა „ბურთის ფეხით მოთამაშეთა“ პირველი გუნდი. წრის წევრები ექსკურსიაზე ყოფნისას ერთობოდნენ ფეხბურთის თამაშით. როგორც ამირან ცამციშვილი წერს, იმავე წლის 28 მაისს 11-მა „სოკოლელმა“ და ერთმა სტუმარმა მოაწყო ექსკურსია ლისის ტბის მიდამოებში. მათ მხიარულად გაატარეს დრო, იჭიდავეს, იხტუნეს, შუბი და ბადრო ტყორცნეს, იცურავეს. ბოლოს დაეშვნენ ტაფობში გზატკეცილისაკენ და მალაკანთა უბანში ფეხბურთის თამაში გააჩაღეს (ა. ცამციშვილი, „ფეხბურთი საქართველოში“, თბ. 1960 წ.).

იმავე წლის ივნისში **ნ. ლგოტაკმა** ჩამოაყალიბა ფეხბურთის მოთამაშეთა წრე. რომლის წევრებმა ოფიციალურად მიმართეს თბილისის გუბერნატორს, რომ დაერთოთ ნება შეექმნათ ოფიციალურად ფეხბურთის გუნდი.

მოგეხსენებათ, მე-20 საუკუნის დასაწყისი ერთგვარი შავბნელი ხანა იყო რუსეთის იმპერიის ისტორიაში. 1905 წლის რევოლუციამ მოიცვა მოსახლეობის ფართო ფენები. ცარიზმი მთელი სიმკაცრით უსწორდებოდა მეამბოხეებს. რევოლუციამ თავის აპოგეას 1905-1906 წლებში მიაღწია, ცარიზმი ყოველმხრივ ერიდებოდა ხალხის შეკრებებს რადგან მასში ბუნტის და გამოსვლების საშიშროებას ხედავდა, აქედან გამომდინარე, ფეხბურთის მოყვარულთა წრის წევრებმა პასუხად მიიღეს თანხმობა იმ შემთხვევაში თუ გაითვალისწინებდნენ ყველა იმ აუცილებელი წესების დაცვას, რომლებიც მათთვის მუხლებრივად იყო ჩამოყალიბებული.

ამის შემდეგ თბილისის გუბერნიის საკრებულოს კვლავ განუხილია ფეხბურთის მოყვარულთა წრის წევრების განცხადება, რომელიც გადაეგზავნა ზემდგომ ინსტანციებს. როგორც იქნა თბილისში პირველმა საფეხბურთო კლუბმა „კომეტამ“ 1908 წლისათვის ჰპოვა აღიარება, მაგრამ იმის გამო, რომ თავის რიგებში ხალხი ვერ მიიზიდა, ე.წ. კარჩაკეტილ ორგანიზაციად იქცა.

1909 წლისათვის თბილისის სასწავლებლებთან ნამდვილად არსებობდა ფეხბურთელთა გუნდები. 1909 წლის ოქტომბრის მესამე დეკადაში, ქუთაისში ექსკურსიაზე მყოფმა თბილისის პირველი და მეორე გიმნაზიის მოსწავლეებმა საჩვენებელი გამოსვლები ჩაატარეს ტანვარჯიშში, ხოლო შემდეგ ე.წ. „ხოპერკაზაკთა პოლკის“ მოედანზე (დღევანდელი სადგურ ქუთაისი — პირველის მიდამოებში) წარმოადგინეს ფეხბურთი. 1910 წელს საქართველოს დედაქალაქში გ. ეგნატაშვილის და ელზენგერის ინიციატივით ფეხბურთის ახა-

ძველი დინამოელები. ვინ არიან ისინი? გთხოვთ, გამოგვეხმაუროთ.

ლი გუნდი შეიქმნა. საქართველოს დედაქალაქში ფეხბურთის პირველი მერცხლები იყვნენ: **გიგუშა ბარათაშვილი, ისიდორე გაგუა, გიორგი ეგნატაშვილი, სოსო მაჭავარიანი, მიხეილ მოსოვი, კონსტანტინე როსტომბეკოვი, ჯემს აზატიანი, ძმები სოკოლოვები** და სხვები.

თბილისში პირველი ოფიციალური საფეხბურთო მატჩი 1911 წლის 21 ოქტომბერს შედგა. ერთმანეთს შეხვდნენ „სოკოლის“ და თბილისის ფეხბურთელთა სხვა წრეებიდან შედგენილი ნაკრები გუნდი. პირველ ოფიციალურ მატჩს დიდძალი ხალხი დაესწრო. გაზეთმა „კავკაზმაც“ კი აღნიშნა ამ მატჩის შესახებ.

1912 წელს პირველად გათამაშდა თბილისის საქალაქო პირველობა ფეხბურთში, სადაც გამარჯვებული ვაჟთა მეორე გიმნაზიის ფეხბურთელები გამოვიდნენ.

1912 წლის 26 მარტს თბილისში საერთაშორისო მატჩიც გამართულა, სადაც ბაქოს ინგლისურმა კლუბმა მინიმალური ანგარიშით 5-4 დაამარცხა თბილისის „სოკოლი“.

როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, 1909 წლის 22 ოქტომბერს რიონისპირა ქალაქში, ქუთაისში, სტუმრად მყოფმა პირველი და მეორე გიმნაზიის მოსწავლეებმა პირველი საფეხბურთო მატჩი წარმოადგინეს ქუთაისის სპორტის ისტორიაში. ამ მატჩის შესახებ სპორტის დამსახურებული ოსტატი **გიორგი ჩიკვაიძე** იგონებს, „მატჩს დიდძალი ხალხი დაესწრო. ცენტრში მის თანმხლებ პირებთან ერთად იჯდა ქუთაისის გუბერნატორი და ჩვენც, პროტესტანტულად განწყობილი გიმნაზიელი ფეხბურთელები, თუკი შემთხვევა მოგვეცემოდა, ისეთივე გულმოდგინებით ვურტყამდით გუბერნატორის მხარეს, როგორც კარებში. თამაშის დამთავრების შემდეგ გოლის გამტანზე ნაკლები დიდებით როდი სარგებლობდნენ ის მოთამაშეები, რომლებმაც უფრო მეტჯერ მოახერხეს მისი ბრწყინვალების დაბომბვა“ (გ. ჩიკვაიძე, „ასე დაიწყო“, გაზ. „საქართველოს ფიზკულტურელი“, 1938 წ. სექტემბერი).

მოკლე დროში ფეხბურთის ციებცხელებამ ფართოდ მოიკიდა ფეხი ქუთაისში. ჩამოყალიბდა ფეხბურთის „ველური“ გუნდები, რომლებიც შექმნეს ბალახვნელებმა და ჰომელებმა, საფიჩხიელებმა და ოლასკურელებმა, ზასტაველებმა და გოჭოურელებმა.

1911 წელს ქალაქის რეალურ სასწავლებელთან პირველი ოფიციალური ფეხბურთის გუნდი შეიქმნა, რომლის სპორტულ ღირსებას იცავდნენ: **ჟუკა გოგლიჩიძე, ფრანგი კივი ჟანიო, ნიკოლოზ სანიშვილი, სიომა იმნაძე, ბიძინა მჭედლიძე, პეტრე მასრაძე, ვასიკო ძოწენიძე** და სხვები. 1915 წელს კლასიკური გიმნაზიის ბაზაზე შეიქმნა ფეხბურთის ახალი გუნდი „თერგის“ სახელწოდებით. გუნდის სპორტულ ღირსებას იცავდნენ: **დავით ბადრიძე, ლევან ხოტივარი, ილია ნიჟარაძე, ჟორჟიკა და ბიჭიკო ყიფიანები, ვალერიან ტოგონიძე, ძმები კანდელაკები, ნიკო ამბოკაძე** და სხვები.

1916 წლის ქუთაისის საქალაქო გაზეთი „სამშობლო“ იტყობინებოდა: „კვირას, 9 ოქტომბერს, 3,5 საათზე ქუთაისში ხარაზოვის ბაღში გაიმართება შეჯიბრება „ფუტბოლის“ თამაშში. შეჯიბრება ორ ჯგუფს შორის „ვეფხვი“ და „სპორტი“.

1925 წლისათვის ქუთაისში ფეხბურთის ოცამდე გუნდი არსებობდა, მათ შორის აღსანიშნავია „ტრიუმფის“ I, პროფბიუროს № ქართული ლეგიონის, „მერცხალი“, „კიმი“ I, ი. ხარაბაძის სახელობის გუნდი, „ტრიუმფი“ II, „კიმიII“, „მერცხალი“ II, მესამე ინტერნაციონალის სახელობის, წითელი ოქტომბრის სახელობის, № ქართული ლეგიონის მეორე, „პიონერი“, კარლ ლიბკნეხტის სახელობის „პროლეტარის,“ ი. კუჭუხიძის სახელობის გუნდი „იუნვერსი“, „სიონსერი“, „ლოკომოტივი“ და სხვა საფეხბურთო კოლექტივები.

მე-19-მე-20 საუკუნეების მიჯნაზე, ბათუმის ერთ-ერთ მინდორზე, რომელსაც ველურს ეძახოდნენ, ინგლისელმა მეზღვაურებმა ფეხბურთის ბურთი გააგორეს. განსაკუთრებით 1910 წლიდან „შავმა ოქრომ“ ფართოდ მიიზიდა უცხოელები. ბათუმის ნავსადგურში საგრძნობლად იმატა ევროპული ქვეყნების გემების შემოსვლამ.

ინგლისელმა მეზღვაურებმა „ფუტბოლის“ თამაშით დიდად დააინტერესა ადგილობრივი ახალგაზრდობა და აი, 1912 წლის ზაფხულში ბათუმში პირველი საფეხბურთო გუნდი შეიქმნა „ხოლოდნო სლობოდსკაია“-ს სახელწოდებით. გუნდის სპორტულ ღირსებას იცავდნენ: კ. სესენკო (კაპიტანი), რ. ჭეიშვილი, კ. შილინი, ი. ოდიკაძე, ვ. ტანცუროვი, ბ. ზამოროკო, ვ. დახნიჩოვი, ი. გავრიში, ა. სიჭინავა, ა. თავართქილაძე და ა.ბელოუსოვი.

იმავე 1912 წლის შემოდგომაზე ბათუმში კიდევ ერთი ახალი საფეხბურთო გუნდი ჩამოყალიბდა, რომლის სახელწოდება იყო „გიმნაზიჩესკაია“. გუნდის დამაარსებელი იყო ბათუმის ვაჟთა გიმნაზიის ფიზკულტურის მასწავლებელი ჩეხი **ვ. კოუბა,** მისი ინიციატივით 1913 წელს ბათუმში შეიქმნა ტანვარჯიშული საზოგადოება „სოკოლი“, რომელსაც ფეხბურთის სექციაც ჰქონდა. საზოგადოების ფეხბურთელთა გუნდში „ვოლნიე სოკოლში“ თამაშობდნენ იმ დროისათვის ცნობილი სპორტსმენები ნ. დიმიტრიადი, ძმები **ნიკოლოზ და ივანე გუდოვსკები, ა. პაპობოვსკიჩი, ლ. ფრანკერბერგი, ბ. ხოჟაკოვი** და სხვები.

იმ პერიოდში ახალი ფეხბურთელთა გუნდები ყალიბდებოდა გარკვეული ეროვნული ნიშნის მიხედვით. ცნობილია, რომ ფეხბურთელთა გუნდ „არაქსში“ გაერთიანებული იყვნენ სომეხი ახალგაზრდები. ადგილობრივი ბერძნები „ოლიმპიას“ სპორტულ ღირსებას იცავდნენ, და არსებობდა აგრეთვე მეკასრეთა რუსული გუნდი.

ბათუმში მცხოვრებ მდიდრებისა და არისტოკრატების შვილებმა შექმნეს საფეხბურთო გუნდი „სელექტედი“, რომელიც სხვა გუნდებისაგან ერთგვარი პრივილეგიებით გამოირჩეოდა. მათ სათამაშო მოედანიც ახლოს ჰქონდათ. ქალაქის ცენტრში [illegible] საქალაქ[illegible] საბჭოს აღმასკომის [illegible]. ამ გუნდ[illegible] ინგლისისა და საფრანგეთის საკონსუ[illegible] ლოების მოსამსახურეები [illegible] ბერგი და [illegible] მფარველო[illegible] ბდნენ. [illegible] არისტოკრატ[illegible] ბის გუნდი მუშებისაგან დაკომპლექტ[illegible] ბულ გუნდებთან თამაშს არ კადრუ[illegible] ლობდნენ, ისინი მხოლოდ გიმნაზი[illegible] ლებს და უცხო ქვეყნების ხომალდებ[illegible] მეზღვაურებს ეპაექრებოდნენ.

სხვა გუნდებისათვის ფეხბურთის სა[illegible] თამაშო „მთავარ ბაზად“ მაინც „ცე[illegible] დამა“ ითვლებოდა.

1913 წელს ბათუმელებმა პირველ[illegible] გასვლითი საქალაქთაშორისო მატჩი გა[illegible] მართეს ქალაქ ფოთში და დამა[illegible] რცხდნენ დიდი ანგარიშით 0-8. ერთ[illegible] წლის შემდეგ ფოთს ამჯერად ბათუმ[illegible] „ვოლნიე სოკოლა“ ესტუმრა, რომ[illegible] ლმაც ერთგვარი რევანშის აღება შ[illegible] ძლო და გაიმარჯვა ანგარიშით 1-0. იმავე წელს „არაქსი“ სოხუმს ესტუმრ[illegible] და ადგილობრივ გუნდთან შეხვედ[illegible] ფრედ 0-0 დაამთავრა. ცოტა უფრ[illegible] გვიან, სოხუმელები ბათუმს ესტუმრნენ, სადაც „არაქსმა“ ანგარიშით 5-0 მო[illegible] უგო სტუმრების გუნდს. გასული სა[illegible] უკუნის 20-იან წლებში ბათუმში ფე[illegible] ხბურთელთა 20 გუნდი არსებობ[illegible] მათ შორის აღსანიშნავია „სლიოტ[illegible]“ „მორიაკი“, „უნიტასი“, კომკავშირულ[illegible] გუნდი „კსმ“ „კრასნი რიცარი“ დ[illegible] „22“. საინტერესოა ამ უკანასკნელ[illegible] კოლექტივის სახელწოდება. საფიქრებ[illegible] ლია, რომ მოასპარეზე გუნდების მო[illegible] თამაშეთა რაოდენობა „22“ ემთხვ[illegible] გუნდის სახელწოდებასაც.

იმ პერიოდში ერთ-ერთი უძლიე[illegible] რესი გუნდი იყო „სოკოლი“, რომლი[illegible] სპორტულ ღირსებას იცავდნენ ს. იო[illegible] **აკიმიდი, ლ. ფრანკერბერგი, ლ. ტუპ[illegible] ნიანი, რ. პოლოსოვი, ბ. კაზაჩენკო,** [illegible] **სარქისიანი, ვ. დაზნოვიჩი, დ. სიდო[illegible] როპულო, ვ. დარჩია, ა. ბიბაევი** დ[illegible] სხვები. სულ მალე ახალი გუნდ[illegible] ჩამოყალიბდა „მერკურის“ სახელწოდ[illegible] ბით, რომელიც მოკლე ხანში ერთ[illegible] ერთი უძლიერესი გუნდი გახდა ბათუ[illegible] მში. მერკულელებს არაერთხელ დაუმა[illegible] რცხებიათ ფოთსა და ბათუმში მდგა[illegible] რი უცხოელი გემების ფეხბურთელთ[illegible] გუნდები. ქალაქში ასევე დიდი ავტო[illegible] რიტეტით სარგებლობდა მეხანძრეთა სა[illegible] ზოგადოების ფეხბურთელთა გუნდი, რო[illegible] მლის შემადგენლობაში იყვნენ **რ. პო[illegible] ლოსოვი, კ. ბორმანი, ძმები ს. და ა.იო[illegible] აკიმიდები, ლ. ლაზარევი, კ. ფსარო[illegible] სი, ს. კარაკულიანი, ა. ბიბაევი, ვ. და[illegible] რჩია, ლ. აბაშიძე** და სხვები. აქ[illegible] დავძენთ, რომ 1923-25 წლებში საქ[illegible] ლაქთაშორისო შეხვედრებში ბათუმ[illegible] ლებს არა ერთხელ დაუმარცხებია[illegible] თბილისელი, სოხუმელი, ფოთელი თ[illegible] ქუთაისელი ფეხბურთელები.

ბათუმელების თბილისში სტუმრო[illegible] ბასთან დაკავშირებით აღსანიშნავია ერთ[illegible] კურიოზული ფაქტიც. საქართველოს დე[illegible] დაქალაქში ჩასულ ბათუმელებს რკინი[illegible] გზის სადგურში მასპინძლებმა გულთბი[illegible] ლი შეხვედრა მოუწყვეს. გუნდის თავ[illegible] სოკრატ იოაკიმიდის ირონიულად მიმა[illegible] რთა ერთ-ერთმა მასპინძელმა: შენ რა[illegible] საბავშვო ბალი წამოიყვანე ჩვენთან სა[illegible] თამაშოდ? რაც ვართ, ეს ვართ იყ[illegible] პასუხი, თუმცა, სოკრატ იოაკიმიდ[illegible] მხოლოდ გამარჯვებაზე ფიქრობდა. მა[illegible] ტჩის დღეს თბილისის ცენტრალურ[illegible] სტადიონის ტრიბუნები მაყურებლებმ[illegible] შეავსეს. ყველა მოუთმენლად ელოდ[illegible] მატჩის დაწყებას, თუმცა, მასპინძლებ[illegible] ჩანაფიქრი სტუმრებმა გაანადგურეს, როც[illegible] დაამარცხეს ძლიერი მეტოქე ანგარიშით 3-0. მასპინძლები განმეორებით შეხვ[illegible] დრას ითხოვდნენ, თუმცა, ბათუმელებ[illegible] კატეგორიულ უარზე იყვნენ. ჩვენ საბა[illegible] ვშვო ბაღის აღსაზრდელები მხოლოდ ერთი მატჩის ჩასატარებლად ვიყავით მოწვეულიო, — იყო გუნდის კაპიტნ[illegible] პასუხი. გაბრაზებულმა მასპინძლებმა სტუ[illegible] მრებს უკან გასამგზავრებელი ხარჯებ[illegible] არ გაუნაღდეს და მატარებლის ბილე[illegible] თები რომ შეეძინათ, თავიანთი ლამაზ[illegible] ქამრები გაყიდეს. ბათუმში დაბრუნებისთა[illegible] ნავე სპორტსმენებმა უკლებლივ მიიღე[illegible] კუთვნილი თანხა. 1923 წელს ბათუმე[illegible] ლებმა ინგლისელთა ერთ-ერთი ტანკე[illegible] რის ფეხბურთელთა გუნდი დაამარცხე[illegible] 7-0. თურმე ტანკერის კაპიტანს დაუ[illegible] ტრაბახნია მოკლე ხანში ჩამოვალთ და[illegible] რევანშს ავიღებთო. განმეორებით მა[illegible] ტჩში ბათუმელებმა კვლავ დაამარცხე[illegible] გაძლიერებული შემადგენლობით ჩამო[illegible] სული ინგლისელ ზღვაოსანთა გუნდ[illegible] 4-1. 1924 წელს ახლადჩამოყალიბებულმა ბათუმის ნაკრებ ფეხბურთელთა გუნდმა არაერთი გამარჯვება მოიპოვა არა მხოლოდ შინ, არამედ, ქვეყნის გარეთაც.

ზურაბ ჯავახაძე,
ქუთაისი.

გაგრძელება იქნება.

ქართველ ფეხბურთელთა ეროვნული ნაკრების წარუმატებლობათა მიზეზის შესახებ

მეორე გვერდიდან

კი ვერაფერი დაუპირისპირეს. უნდა აღინიშნოს, რომ ორივე მეტოქე, განსაკუთრებით — თურქები, სანიმუშო კოლექტიურ ფეხბურთს თამაშობენ, რაც ჩვენებისათვის ჯერჯერობით ოცნების სფეროა.

საქართველოს ნაკრებს არა ჰყავს გამოკვეთილი ლიდერი, დისპეტჩერი, დირიჟორი, რომელზედაც ბევრადაა დამოკიდებული, როგორც დაცვის, ისე შეტევის წარმატებული ორგანიზება და, საერთოდ, ტაქტიკური გეგმის ხორცშესხმა.

თეორიული მომზადება. ეფექტური თეორიული მომზადება სპორტსმენში განაპირობებს ექსტრემალურ პირობებში აღმოცენებული ცვალებადი სიტუაციების ელვისებურ აღქმას, სწრაფ ანალიზს, გადაწყვეტილებების ასევე სწრაფ გამოტანას და ამ უკანასკნელის მომენტალურად განხორციელებას. ამ მიმართებით ჩვენს ნაკრებ გუნდს და არა მხოლოდ მათ, ძალზე დიდი მუშაობა მართებს.

ფსიქოლოგიური მომზადება. ჩვენმა ნაკრებმა ვერც ამ მიმართულებით გამოიჩინა თავი. მხოლოდ ახალბედა **გოგუამ** და გამოცდილმა იაშვილმა შეძლეს ეფექტის მოხდენა: შეუპოვრობით, საკუთარ თავში დარწმუნებულობით, მიზანმიმართული მოქმედებით, თავდაუზოგავი და უშიშარი თამაშით. დანარჩენ ფეხბურთელებთან ჩვენ ვერ შევნიშნეთ ფსიქოლოგიური მომზადების ნიშანწყალიც კი. ისინი დაბნეულები, მარცხს შეგუებულები, დათრგუნვილები, ბრძოლისუნარდაკარგულები ჩანდნენ. გოგუა, რომელმაც ყვითელი ბარათით გაფრთხილება მიიღო, კარგი ფსიქოლოგიური მომზადების შემთხვევაში, უთუოდ დაარეგულირებდა თავის ქცევას, მაგრამ თავშეკავებამ უღალატა და წითელი ბარათი დაიმსახურა.

ვფიქრობთ, ჩვენი ნაკრების ხელმძღვანელობას, ხელთ რომ ჰქონოდა თითოეული ფეხბურთელისა და მთლიანად გუნდის ფსიქოლოგიური პორტრეტ-რეკომენდაციები (რასაც ქართველი სპეციალისტები, **ნ. ახალკაცის** თბილისის „დინამოს“ ფეხბურთელთა გუნდში ქმნიდნენ), დარწმუნებული ვართ სხვაგვარ თამაშს ვიხილავდით.

ბიჭი დვალი,
საქართველოს სპორტის
დამსახურებული მუშაკი,
საქართველოს სპორტის ფსიქოლოგთა ასოციაციის პრეზიდენტი.

საზღვარგარეთის ფეხბურთის ამბები

თუ «ლივერპული» მოიგებს...

ევროპის ჩემპიონთა ლიგის მიმდინარე გათამაშების ფინალურ მატჩამდე ჯერ კიდევ დიდი დრო დარჩა, თუმცა, ყველა უკვე ბჭობს იმის შესახებ, ითამაშებს თუ არა „ლივერპული“ ჩემპიონთა ლიგის მომავალ გათამაშებაში, თუ ინგლისური გუნდი მოიგებს ფინალს „მილანთან“.

უეფას რეგლამენტის მიხედვით, ევროპის ყველაზე პრესტიჟულ საფეხბურთო ტურნირში ერთ ქვეყანას შეუძლია, მაქსიმუმ ოთხი გუნდი გამოიყვანოს (ეს, რა თქმა უნდა, დამოკიდებულია იმაზე, თუ აღნიშნულ ქვეყანას რომელი ადგილი უკავია უეფას რეიტინგში). გარდა ამისა, ჩემპიონთა ლიგის გამარჯვებულს ავტომატურად ეძლევა შემდგომ გათამაშებაში ასპარეზობის უფლება. წელს საკითხი სხვაგვარად დგას. „ლივერპული“ თუ მოიგებს ფინალს, ჩემპიონთა ლიგის მომავალ გათამაშებაში ინგლისიდან ხუთი გუნდი იასპარეზებს. საქმე ის არის, რომ „ლივერპული“ ინგლისის პრემიერლიგაში ვერ ხვდება სატურნირო ცხრილის პირველ ოთხეულში, — წესების თანახმად, სწორედ პირველ-მეოთხე ადგილებზე გასული გუნდები გავლენ შემდგომზე ევროპის პრესტიჟულ ტურნირზე სათამაშოდ, — ესენია: „ჩელსი“, „არსენალი“ „მანჩესტერ იუნაიტედი“ და „ევერტონი“. ამ უკანასკნელს „ლივერპული“ ველარ დაეწევა დარჩენილ ორ ტურში. თუმცა, „მილანის“ დამარცხებით მაინც მიაღწევს მიზანს.

თავდაპირველად, უეფამ რეკომენდაცია მისცა ინგლისის საფეხბურთო ასოციაციას, რომ ამ უკანასკნელს ჩემპიონთა ლიგაზე „ევერტონსა“ და „ლივერპულს“ შორის ერთ-ერთი გაეყვანა, თუმცა, მოგვიანებით, უეფას პრეზიდენტმა (ლენარტ იუჰანსონმა) განაცხადა, რომ ის მხარს დაუჭერს „ლივერპულს“, თუ ეს გუნდი ჩემპიონთა ლიგის წლევანდელ ფინალს მოიგებს.

„მოდით, დაველოდოთ ფინალს და საკითხი შემდეგ გადავწყვიტოთ. თუ „ლივერპული“ გაიმარჯვებს, ჩვენ ყველაფერს ვიღონებთ, რომ ამ გუნდს შემდგომ გათამაშებაში ასპარეზობა შეეძლოს. დაე, ინგლისის საფეხბურთო ასოციაციამ წერილით მოგვმართოს და ჩვენ მას დავაკმაყოფილებთ“, — ამბობს იუჰანსონი, — დაე, ხუთმა ინგლისურმა კლუბმა ითამაშოს.“

ინგლისის საფეხბურთო ასოციაციის ხელმძღვანელობამ გამოთქვა, მზადყოფნა და ფინალის შემდეგ, თუ „ლივერპული“ ჩემპიონთა ლიგის გამარჯვებულად მოგვევლინება, იუჰანსონის რჩევას გაითვალისწინებს და უეფას სპეციალური წერილით მიმართავს გუნდების რაოდენობის გაზრდის თაობაზე.

მანამდე კი, დაველოდოთ 25 მაისს. ამ დღეს ხომ ჩემპიონთა ლიგის ფინალია!

ფინალის წინ

ცნობილია, რომ მიმდინარე წლის 25 მაისს, თურქეთში, სტამბულის „ათათურქის“ სტადიონზე გაიმართება ევროპის ჩემპიონთა ლიგის რიგით 50-ე ფინალური მატჩი „მილანისა“ და „ლივერპულის“ მონაწილეობით. ბედის ირონიაა, ალბათ, რომ ეს გუნდები ერთმანეთს არასდროს შეხვედრიან. ეს ფაქტი საოცარია თუნდაც იმიტომ, რომ „მილანმა“ და „ლივერპულმა“ ერთად ყველას ევროტურნირებში სულ 504 მატჩი ითამაშეს და 21 ფინალში მიიღეს მონაწილეობა. ამის მიუხედავად, „მილანის“ ისტორია მაინც მჭიდროდ არის დაკავშირებული ინგლისურ კლუბებთან, ხოლო იტალიური გუნდებიც თავისებურ წვლილს ახდენდნენ „ლივერპულის“ განვითარებაზე. სხვათა შორის, „მილანის“ პირველი პრეზიდენტი ინგლისელი იყო, რომელმაც თავისი „ბეჭედი“ დაუსვა კლუბის სახელწოდებას, თორემ პრეზიდენტი იტალიელი რომ ყოფილიყო, მაშინ დაერქმეოდა „მილანო“. 1899 წელს ჩამოყალიბდა სრული სახელწოდებით — კრიკეტისა და ფეხბურთის მილანის კლუბი.“

პირველი ევროპული თასი „მილანმა“ ლონდონში, „უემბლიზე“ მოიპოვა — 1963 წელს ლისაბონის „ბენფიკა“ დაამარცხა. აქვე შეგახსენებთ, რომ მაშინ გუნდის კაპიტანი იყო ჩეზარე მალდინი — ამჟამინდელი კაპიტნის პაოლო მალდინის მამა. 2003 წელს, როცა „მილანმა“ მეექვსედ მოიპოვა ჩემპიონთა თასი, „ოლდ ტრაფორდზე“ „იუვენტუსი“ დაამარცხა პენალტების სერიაში და საოცარი ჯილდო ახლა პაოლომ ასწია. უმცროსი მალდინისათვის ეს იყო მეოთხე ტიტული და მეექვსე ფინალი მანჩესტერში. თუ ტიტულების რაოდენობას პაოლო ხუთამდე აიყვანს, ამ მაჩვენებლით ის დაეწევა მადრიდის „რეალის“ 50-იანი და 60-იანი წლების ვარსკვლავებს — ხოსე მარია სარაგოს და ალფრედო დი სტეფანოს. აბსოლუტური რეკორდი — ექვსი ტიტული კი ეკუთვნის ლეგენდარულ ფრანცისკო ჯენტოს. კარლო ანჩელოტის შეგირდების უპირატესობას 2003 წელს აქვს მოპოვებული ჩემპიონთა ლიგის თასი, „ლივერპულის“ შემადგენლობაში კი, ასეთი ტიტულის მქონე მხოლოდ ერთია, — საუბარია ფერნანდო მორიენტესზე, რომელიც ადრე მადრიდის „რეალის“ შემადგენლობაში თამაშობდა. „ლივერპულის“ თავკაცმა რაფაელ ბენიტესმა ადრე „ვალენსიას“ მოაგებინა უეფას თასი და ინგლისში სამუშაოდ გამარჯვებული მწვრთნელის მენტალიტეტით გადავიდა. ბენიტესს იმედი აქვს, რომ „ლივერპულთან“ ერთად ჩემპიონთა ლიგის თასის მოპოვებასაც იზეიმებს. თუ ეს მოხდა, ეს იქნება „ლივერპულისათვის“ რიგით მეხუთე ევროპული თასი — მსგავს წარმატებებს ინგლისურმა კლუბმა 1977, 1978, 1981 და 1984 წლებში მიაღწია. 1984 წელს ფინალში „ლივერპულმა“ იტალიური „რომა“ დაამარცხა, ინგლისელები 1985 წელსაც გავიდნენ ფინალში „იუვენტუსთან“ ერთად, მაგრამ მაშინ „ეიზელის“ სტადიონზე დატრიალებულმა ტრაგედიამ, რომელმაც 39 გულშემატკივრის სიცოცხლე შეიწირა, ინგლისური კლუბები რამდენიმე წლით მოაშორა ევროპული არენიდან.

ტრაგიკული ფინალიდან 20 წლის შემდეგ, — ჩემპიონთა ლიგის წლევანდელ გათამაშებაში „ლივერპული“ და „იუვენტუსი“ მეოთხედფინალში შეხვდნენ ერთმანეთს. ინგლისურმა კლუბმა ორი მატჩის ჯამში აჯობა „ბებერ ქალბატონს.“

წლევანდელი ფინალის ფავორიტად სპეციალისტები „მილანს“ მიიჩნევენ, თუმცა, ყველაფერია მოსალოდნელი, ერთი რამ ნათელია, სტამბულში ფეხბურთის მოყვარულები ფანტასტიკური ფინალის მომსწრენი გახდებიან.

2003 წელი. ჩემპიონთა თასის გამარჯვებული „მილანი“

ფინალი — 14 მაისს

გაიმართა 17 წლამდე ასაკის ფეხბურთელთა ევროპის ჩემპიონატის ნახევარფინალური მატჩები. ჰოლანდიელებმა მალვინ ზალმანის ერთადერთი გოლის წყალობით დაამარცხეს იტალიის ნაკრები (1-0), ხოლო თურქებმა 3-1 სძლიეს ხორვატებს. ფინალში, რომელიც 14 მაისს შედგება, ერთმანეთს ჰოლანდიისა და თურქეთის ნაკრებები შეხვდებიან.

„მილანი“ „სკუდეტოსათვის“ ბრძოლას აგრძელებს

იტალიის სერია „ა“-ს მატჩში „იუვენტუსთან“ დამარცხების შემდეგ, „მილანმა“ თითქოსდა „ხელი ჩაიქნია“ ქვეყნის ჩემპიონობაზე, მაგრამ ეს ასე არ არის. გუნდის უკრაინელ ფორვარდს ანდრეი შევჩენკოს კვლავ აქვს „სკუდეტოს“ მოპოვების იმედი.

„ერთი თვის განმავლობაში ჩვენ დაძაბული გრაფიკით ვთამაშობდით, — 10 მატჩი ჩავატარეთ. თეორიულად ეს შეუძლებელია. მართალია, „ბებერ ქალბატონთან“ დამარცხების შემდეგ „სკუდეტოს“ მოპოვების შანსი შეგვიმცირდა, მაგრამ არ დაკარგულა. ჯერ სამი ტურია დარჩენილი და ვერავინ იტყვის, რომ „იუვენტუსი“ ყველა თამაშს მოიგებს. ჩვენ ბოლომდე ვიბრძოლებთ“, — განაცხადა შევჩენკომ.

ადამსი: „ჩემპიონთა ლიგაში მხოლოდ ჩემპიონებმა უნდა ითამაშონ“

ინგლისური საფეხბურთო კლუბ „არსენალის“ ყოფილი მცველის ტონი ადამსის აზრით, ევროპის ჩემპიონთა ლიგაში უნდა ითამაშონ მხოლოდ ქვეყნების ეროვნულ ჩემპიონატებში გამარჯვებულმა გუნდებმა.

„ეს ტურნირი სწორედ ჩემპიონთა ლიგა უნდა იყოს. მასში მხოლოდ ევროპის ქვეყნების ჩემპიონებმა უნდა იასპარეზონ“ — ამბობს ადამსი.

რობერტსონი „ჰართსიდან“ წავიდა

შოტლანდიური საფეხბურთო კლუბ „ჰართსის“ ხელმძღვანელობამ აღარ გააგრძელა კონტრაქტი მთავარ მწვრთნელთან ჯონ რობერტსონთან. ეს უკანასკნელი ნოემბერში მიიწვია „ჰართსის“ მფლობელმა რუსმა ბიზნესმენმა ვლადიმირ რომანოვმა, თუმცა, მწვრთნელმა კლუბის ხელმძღვანელობის იმედები არ გაამართლა. საინტერესოა, რომ რობერტსონს მეორე მწვრთნელობა შესთავაზეს, მან კი გუნდის დატოვება არჩია.

მსაჯს სიმართლე უთხრა...

ბრემენის „ვერდერისა“ და გერმანიის ნაკრების თავდამსხმელი მიროსლავ კლოზე ქვეყნის ოლიმპიურმა საზოგადოებამ დააჯილდოვა სპეციალური პრიზით — „სიმართლისათვის.“ საქმე ის არის, რომ „ვერდერი“ — „არმინიას“ მატჩის დროს, მსაჯმა სტუმართა კარში თერთმეტმეტრიანი დანიშნა. მან მიიჩნია, რომ „არმინიას“ გოლკიპერმა მათიას ჰეინამ თამაშის წესი დაარღვია კლოზეს წინააღმდეგ. მიროსლავმა არბიტრს აუხსნა, რომ თერთმეტმეტრიანი არ უნდა დანიშნულიყო და ჰერბერტ ფანდელმაც გადაწყვეტილება შეცვალა.

„ამ სეზონში ბევრი შემთხვევა იყო ისეთი, რომ ფეხბურთელები ხშირად ცდილობდნენ არბიტრის მოტყუებას, კლოზე კი პირიქით აკეთებს. მისი მოქმედება „არმინიასთან“ მატჩის დროს მისაბაძი მაგალითი უნდა გახდეს სიმულიანტებისათვის“, — ამბობს გერმანიის ოლიმპიური საზოგადოების ხელმძღვანელი ჰანს იოჰამ კლიაინი.

კუფური განის ნაკრებიდან გააძევეს

განის ფეხბურთელთა ნაკრების ხელმძღვანელობამ შემადგენლობიდან გარიცხა მიუნხენის „ბაიერნში“ მოთამაშე სამუელ კუფური. ამის მიზეზი არის ის, რომ კუფურს კონფლიქტური დამოკიდებულება აქვს განელთა მთავარ მწვრთნელთან რატომირ ჯუჯკოვიჩთან. აქედან გამომდინარე, კუფური გამოტოვებს უახლოეს ორ სანაკრებო მატჩს მსოფლიოს 2006 წლის ჩემპიონატის შესარჩევ ეტაპზე ბურკინა ფასოსა და სამხრეთ აფრიკის ნაკრების წინააღმდეგ.

განის ფეხბურთის ფედერაციის ხელმძღვანელობამ ურჩია კუფურს, ბოდიში მოეხადა მწვრთნელის წინაშე, მაგრამ „ბაიერნის“ მოთამაშემ ცივი უარი განაცხადა.

„კუფურს მობოდიშება არ უნდა, ამიტომ მე არ დავუშვებ მის ყოფნას ნაკრებში“, — ამბობს ჯუჯკოვიჩი.

ემუქრებიან...

18 წლის ნიგერიელმა მცველმა ჯონ ობიმ, რომელიც წელს „ლიონთან“ ერთად საფრანგეთის ჩემპიონი გახდა, ხელი მოაწერა კონტრაქტს „მანჩესტერ იუნაიტედთან“ და უარი თქვა ლონდონის „ჩელსში“ გადასვლაზე. რამდენიმე დღის წინ ობის ტელეფონით დაუკავშირდნენ და ფიზიკური განადგურებით დაემუქრნენ. ამის გამო, ფეხბურთელს პირადი მცველი მიუჩინეს.

„მირეკავდნენ ინგლისიდან და ნიგერიიდან. ისინი მემუქრებოდნენ მოკვლით“ — ამბობს ჯონ ობი.

„ბაიერნიდან“ ხუთი ფეხბურთელი მიდის

მიუნხენის „ბაიერნის“ ხელმძღვანელობამ გადაწყვიტა გუნდიდან გაუშვას 5 ფეხბურთელი — ტომას ლინკე, რობერტ კოვაჩი, სამუელ კუფური, ალექსანდრ ციკლერი და ვახიდ ხაშემინი. ჯერჯერობით უცნობია, თუ მათ სანაცვლოდ რომელი ფეხბურთელების შეძენას აპირებს „ბაიერნი“.

მსაჯს ხელი დაარტყა

ჩილეს საფეხბურთო კლუბ „უნიონ ესპანიოლის“ გოლკიპერი იგნასიო გონსალესი 22 მატჩით არის დისკვალიფიცირებული იმისათვის, რომ ეროვნული ჩემპიონატის ამასწინანდელი მატჩის დროს მსაჯს ხელი დაარტყა. გოლკიპერი დაობდა „უნიონის“ კარის მიმართულებით მსაჯის მიერ დანიშნული საჯარიმოს გამო. ინციდენტი მოედანზე მალე ამოიწურა. გონსალესი სამართალდამცავებმა დააკავეს. გოლკიპერმა 2 საათი გაატარა ადგილობრივი პოლიციის განყოფილებაში.

მუტუ რუმინეთის ნაკრებში ბრუნდება

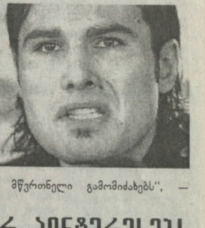

ტურინის „იუვენტუსის“ თავდამსხმელი ადრიან მუტუ კვლავ უბრუნდება რუმინეთის ნაკრებს. ის მონაწილეობას მიიღებს მსოფლიოს 2006 წლის ჩემპიონატის შესარჩევ მატჩებში ჰოლანდიისა და სომხეთის ნაკრებების წინააღმდეგ.

შეგახსენებთ, რომ 2004 წლის ოქტომბერში კოკაინის გამოყენებისათვის მუტუს შვიდთვიანი დისკვალიფიკაცია მისცეს. „დისკვალიფიკაციის ვადა 24 მაისს მთავრდება და მე კვლავ შემეძლება რუმინეთის ნაკრებში თამაში. მზად ვარ, 4 ივნისს ჰოლანდიელების წინააღმდეგ ვითამაშო, თუ რუმინეთის ნაკრების მთავარი მწვრთნელი გამომიძახებს“, — ამბობს მუტუ.

„ნიუკასლს“ ემრე არ აინტერესებს

ინგლისური საფეხბურთო კლუბ „ნიუკასლის“ პრეზიდენტმა ფრედ შეფერდმა განაცხადა, რომ არ არის დაინტერესებული, შეიძინოს მილანის „ინტერში“ მოთამაშე ემრე, რომელიც 4 მილიონ ფუნტად არის შეფასებული. „ამ ფეხბურთელისადმი ინტერესს იჩენენ „ტოტენჰემი“ და „ევერტონი“. ჩვენი გუნდის მწვრთნელს კი, ემრეს სახელი სასურველ მოთამაშეთა სიაში არ უხსენებია“, — განაცხადა ფრედ შეფერდმა.

„კიევოდან“ მწვრთნელი გაუშვეს

იტალიის სერია „ა“-ს კლუბ „კიევოდან“ დაითხოვეს მწვრთნელი მარიო ბერეტა. დარჩენილ სამ ტურში „კიევოს“ მაურიციო ჯ'ანჯელო უხელმძღვანელებს. დღეისათვის „კიევო“ სატურნირო ცხრილში 36 ქულით მე-18 ადგილზეა.

ჰიუიზმა ისლამი მიიღო

ინგლისის საფეხბურთო კლუბ „ვესტ ბრომვიჩის“ ყოფილმა მოთამაშემ, ამჟამად პატიმრობაში მყოფმა ლი ჰიუიზმა ისლამი მიიღო. მან გადაწყვიტა, უარი თქვას ალკოჰოლზე და ნარკოტიკებზე. 29 წლის ფეხბურთელი, რომელიც გაასამართლეს ავტომანქანის სახიფათო მართვისათვის და ადამიანის დაღუპვისათვის, მუსულმანი გახდა ციხის კამერაში მყოფ ისლამის მიმდევრებთან მოლაპარაკების შემდეგ.

თუ ჩემპიონთა ლიგაში გავლენ...

იტალიის საფეხბურთო კლუბ „სამპდორიას“ ხელმძღვანელობა გეგმავს, შეიძინოს „ინტერის“ ფორვარდი ალვარო რეკობა. ტრანსფერი იმ შემთხვევაში განხორციელდება, თუ „სამპდორია“ ევროპის ჩემპიონთა ლიგის საგზურს მოიპოვებს.

მაკაი კარიერას „ბაიერნში“ დაასრულებს

მიუნხენის „ბაიერნის“ ფორვარდი როი მაკაი მზად არის, გააგრძელოს ამ გუნდთან კონტრაქტი. მას სურს, კარიერა დაასრულოს „ბაიერნში“. შეგახსენებთ, რომ გერმანულ კლუბში მაკაი ესპანური „დეპორტივოდან“ გადავიდა. „ბაიერნში“ ჩატარებულ 63 მატჩში მან 42-ჯერ დალაშქრა მეტოქეთა კარი.

ნბა

ოთხ გამარჯვებამდე

გრძელდება ნბა-ს ფლეი-ოფის თამაშები. მეოთხედფინალური სერიის მეორე მატჩში „დალასმა“ შეძლო გამარჯვების მოპოვება „ფინიქსთან“ სტუმრად — 108:106. არადა, „ფინიქსს“ სპეციალისტები ჩემპიონობის უმთავრეს პრეტენდენტად მიიჩნევენ. „დალასის“ წარმატებაში დიდი როლი ითამაშა დირკ ნოვიცკიმ, რომელმაც მატჩის დამთავრებამდე 6 წამით ადრე გამარჯვების ქულა მოუტანა თავის გუნდს. მატჩების სერიაში ანგარიში გათანაბრდა — 1-1. მომდევნო შეხვედრები 13 და 15 მაისს დალასში შედგება. „ინდიანამ“ სტუმრად შეძლო მეორე მატჩის მოგება „დეტროიტთან“ — 92:83 და სერიაში ანგარიში აქაც გათანაბრდა (1-1).

„ინდიანას“ შემადგენლობაში საუკეთესო იყო ჯერმეინ ო'ნილი, რომელმაც გუნდს შესძინა 22 ქულა, 10-ჯერ მოხსნა ბურთი ფარიდან და 3 შედეგიანი გადაცემა შეასრულა.

მეოთხედფინალური მატჩების სერია ოთხ გამარჯვებამდე გრძელდება.

ირვაინი: „ალონსო „ფორმულა 1“-ის ახალი მეფეა“

„მსოფლიოს შვიდგზის ჩემპიონის მიხაელ შუმახერის ეპოქა დასრულდა. „ფორმულა 1“-ის ახალი მეფე ფერნანდო ალონსოა, — ამბობს ედი ირვაინი, რომელიც ადრე „ფერარის“ პილოტი და მიხაელის თანაგუნდელი იყო, — ალონსო შესანიშნავი პილოტია. როცა მას უტევენ ტრასაზე, ისეთ შეცდომებს არ უშვებს, როგორც მიხაელ შუმახერი. კიმი რაიკონენიც ძლიერია და, საერთოდ, „ფორმულა 1“-ის წლევანდელი სეზონი საინტერესო გახდა, — მიხაელ შუმახერის ეპოქა დასრულდა“.

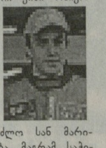

ირვაინის აზრით, მიხაელ შუმახერს შეეძლო სან მარინოს გრან პრის მოგება, მაგრამ საჭირო მომენტში არ გარისკა.

კონფლიქტი „ფერარისა“ და „ბრიჯსტოუნს“ შორის

ესპანეთის გრან პრის გათამაშების შემდეგ კონფლიქტური სიტუაცია შეიქმნა „ფერარისა“ და იაპონური საბურავების მწარმოებელ კომპანია „ბრიჯსტოუნს“ შორის. „ფერარის“ პრეზიდენტმა ლუკა დი მონტეზემოლომ იაპონელი პარტნიორები დაადანაშაულა თავისი გუნდის წარუმატებლობებში. „მიმდინარე წელს „ფერარის“ მთავარი პრობლემა საბურავებია“. მონტეზემოლოს ეთანხმება „ფერარის“ სპორტული მმართველი ჟან ტოდტი. მის აზრით „მიშლენის“ საბურავები „ბრიჯსტოუნის“ ნაწარმზე ბევრად უკეთესია. ეს ჩანს იქიდანაც, რომ „მიშლენი“ თანამშრომლობს „ფორმულა 1“-ის 8 გუნდთან, „ფერარი“ კი ერთადერთია, რომლის პარტნიორიც არის „ბრიჯსტოუნი“.

მონტეზემოლოს კრიტიკას „ბრიჯსტოუნის“ ხელმძღვანელმა ხიროხადე ხამაშიმამ უპასუხა, რომ ვიდრე მიხაელ შუმახერის ბოლიდზე საბურავების „ჩავარდნა“ ბოლომდე არ იქნება გამოკვლეული, მისი კომპანია არანაირ განცხადებას არ გააკეთებს. ყოველ შემთხვევაში, ხამაშიმა მიიჩნევს, რომ ესპანეთის გრან პრის გათამაშების დროს „ფერარის“ ბოლიდის საბურავის მწყობრიდან გამოსვლის მიზეზი მისი ხარისხი არ უნდა იყოს.

ჩოგბურთის თამაში მცურავ კორტზე

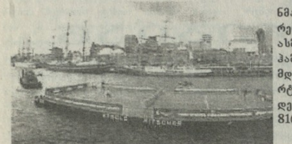

მსოფლიოს პირველმა ჩოგანმა, შვეიცარიელმა როჟე ფედერერმა და გერმანელმა ტომი ჰაასმა საინტერესო მატჩი გამართეს ჰამბურგში. ისინი თამაშობდნენ... მდინარე ელბაზე მოლივლივე კორტზე. ეს ღონისძიება უკავშირდებოდა ჰამბურგის ნავსადგურის 816 წლისთავს.

ქარისა და ტალღების მიუხედავად ჩოგბურთელები 20 წუთის განმავლობაში აწვდიდნენ ერთმანეთს ბურთს. არაჩვეულებრივ მატჩს ელბას ნაპირებიდან 15 ათასი მაყურებელი ადევნებდა თვალს. ჩოგბურთის კორტი მოწყობილი იყო 30-მეტრიან ნავზე, რომელიც თავის მხრივ კარჭაპზე იყო მიმაგრებული.

„ეს მატჩი არასოდეს დამავიწყდება. უდიდესი სიამოვნება მივიღე. ჩვენ ვგრძნობდით ტალღებს, კორტი მიცურავდა... ეს ფანტასტიკა იყო“, — განაცხადა ფედერერმა. ამ ჩოგბურთელმა რამდენიმე თვის წინ ანდრე აგასისთან ჩაატარა შეხვედრა ასევე არაჩვეულებრივ პირობებში — არაბეთის გაერთიანებულ ემირატებში, ერთ-ერთი

ჩემპიონის ტიტული ბრძოლის გარეშე დაიბრუნა

ვბა-ს ხელმძღვანელობამ მიიღო გადაწყვეტილება, ჯონ რუიზსა და ჯეიმს ტონის შორის გამართული ბრძოლის შედეგის ანულირების შესახებ.

შეგახსენებთ, რომ ამა წლის 30 აპრილს, ნიუ-იორკში ვბა-ს მსოფლიოს ჩემპიონი ჯონ რუიზი დამარცხდა ჯეიმს ტონისთან. ბრძოლის შემდეგ ტონიმ დოპინგ-კონტროლი გაიარა და მის ორგანიზმში აკრძალული პრეპარატები აღმოაჩინეს. აქედან გამომდინარე, ვბა-ს ხელმძღვანელობამ რუიზს დაუბრუნა მსოფლიო ჩემპიონის ტიტული. გარდა ამისა ჯეიმს ტონის აეკრძალა 3 თვის განმავლობაში რინგზე გამოსვლა. ტონი ასევე გადაიხდის 10 ათას დოლარს ჯარიმის სახით. აქვე გეტყვით, რომ ამ 37 წლის მოკრივის ანგარიშზე 67 გამარჯვებაა.

* * *

ცნობილია, რომ ვბც-ს ყოფილმა მსოფლიო ჩემპიონმა ხოსე ლუის კასტილიომ ამას წინათ მარცხი იწვნია გამაერთიანებელ ბრძოლაში დიეგო კორალესთან (მსუბუქი წონა). კასტილიომ მატჩ-რევანშის სურვილი გამოთქვა, მაგრამ კორალესი უარზეა იმ მიზეზით, რომ იგი შედარებით მძიმე წონაში გადადის.

ჯირო დ'იტალია – წინ ბეტინი

მრავალდღიანი ველორბოლა „ჯირო დ'იტალიის“ მეოთხე ეტაპი მეტად საინტერესო გამოდგა. ტრასის სიგრძე 220 კილომეტრს შეადგენდა. ფინიშთან პირველი მიიჭრა იტალიელი ლუკა მაცანტი, მისი შედეგია 5 საათი, წუთი და 9 წამი.

საერთო ჩათვლაში ლიდერობს გუნდ „კვიკსტეპის“ ველომრბოლი პაოლო ბეტინი, რომლის შედეგია — 20.19.4 მეორე ადგილზეა დანილო დი ლუკა („ლიკუიგაზ — ბიანკი“), ხოლო მესამეზე — ლუკა მაცანტი („კერამიკა პანარია“). გუნდურ ჩათვლაში პირველ ადგილზეა „ლიკუიგაზ — ბიანკი“.

«დაკარი» სიჩქარეს შეამცირებს

რალის „დაკარის“ ორგანიზატორებმა გადაწყვიტეს, მომავალი წლიდან წესად შემოიღონ სიჩქარის ლიმიტი ყველა კატეგორიის მანქანების და მოტოციკლეტებისათვის. სპეციალისტები ფიქრობენ, რომ შეჯიბრება უფრო უსაფრთხო და საინტერესო იქნება. სიჩქარის ლიმიტის შემოღება „დაკარის“ ორგანიზატორებს ბოლო პერიოდში მომხდარმა ავარიებმა უკარნახა. წლევანდელ სეზონში ორი მოტოციკლისტი ფაბრიციო მეონი და ხოსე მანუელ პერესი დაიღუპნენ.

სოფიაში, საჭადრაკო სუპერტურნირზე

გუშინ სოფიაში დაიწყო საჭადრაკო სუპერტურნირი, რომელშიც ექვსი უძლიერესი დიდოსტატი ორ წრედ გაითამაშებს მთავარ პრიზს. მონაწილეთა შორის არიან ვლადიმირ კრამნიკი, ვიშვანათან ანანდი, ვესელინ ტოპალოვი, იუდიტ პოლგარი, მაიკლ ადამსი და რუსლან პონომარიოვი. უნდა ეთამაშა პეტერ ლეკოსაც, მაგრამ ამ უკანასკნელმა დაღლა მოიმიზეზა და სოფიაში ჩასვლაზე უარი განაცხადა, რაც შეეხება მსოფლიოს ექსჩემპიონს გარი კასპაროვს, მან, როგორც იცით, პროფესიონალი მოჭადრაკის კარიერა დაასრულა...

ამ ტურნირში გამოყენებული იქნება საინტერესო ექსპერიმენტი – აკრძალება პარტიების ყაიმით დასრულება. ყაიმი დაფიქსირდება იმ შემთხვევაში თუ საჭადრაკო დაფაზე აღინიშნება სვლების გამეორება, ან მუდმივი ქიში იქნება გამოცხადებული. სხვა შემთხვევაში მსაჯი შეაფასებს პარტიას და თუ საჭიროდ მიიჩნევს, ყაიმს დააფიქსირებს.

შეჯიბრება 22 მაისამდე გასტანს.

ანანდს ფავორიტად მიიჩნევენ

ტელევიზიური სპორტული გადაცემები

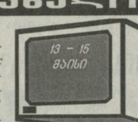

13 მაისი, პარასკევი

მზე. „ავტოგრაფი“. „დინამო“ (22.45). *НТВ плюс футбол.* თავისუფალი დარტყმა (12.00), ლიბერტადორესის თასი „პალმეირასი“ (ბრაზილია) — „სერო პორტენიო“ (პარაგვაი) (12.20), რუსეთის თასი. ნახევარფინალი (14.05), ევროპის ქვეყნების ჩემპიონატების მიმოხილვა — გერმანიის (17.05), იტალიის (23.40), „ფუტბოლ მუნდიალი“ (18.05), „საფეხბურთო კლუბი“ (20.25), უეფას თასი. ნახევარფინალური მატჩების მიმოხილვა (21.10), ლიბერტადორესის თასი — „პალმეირასი“ (ბრაზილია) — „სერო პორტენიო“ (პარაგვაი) (21.40). *НТВ плюс спорт.* პრესცენტრი (10.00), ქრონიკა (10.20), ჰარმონიის ფორმულა (10.25), ჩოგბურთი. „მასტერს სერიეს.“ ჰამბურგი (11.30), ჰოკეი. მსოფლიო ჩემპიონატი (13.15), ჭადრაკი. სუპერტურნირი სოფიაში (14.30), ატპ-ს საჩოგბურთო ტურნირების მიმოხილვა (15.00), ნბა-ს მატჩების მიმოხილვა (15.30), ტაილანდური კრივი (17.00), მძლეოსნობა. კატარის გრან პრი (18.55), კარატე. ევროპის ჩემპიონატი (22.45), ახალი ამბები (0.20), ჩოგბურთი. „მასტერს სერიეს“. ჰამბურგი (0.35). EUROSPORT. რალი. მსოფლიო ჩემპიონატი (10.30), ფეხბურთი. ევროგოლები (11.00), ფეხბურთი. ევროპის 17 წლამდელთა ჩემპიონატი (13.00), ჩოგბურთი. ვტა-ს ტურნირი. რომი (15.00), ველოსპორტი. ჯირო დ'იტალია (17.00), ჩოგბურთი. ვტა-ს ტურნირი (19.15), ფეხბურთი. 24 საუკეთესო კლუბი (21.00), მსოფლიოში უძლიერესი ადამიანები (22.25), რალი. მსოფლიო ჩემპიონატი (0.30), ექსტრემალური სპორტი (1.00), ახალი ამბები (3.15). *НТВ плюс online.* ჩოგბურთი. „მასტერს სერიეს“. ჰამბურგი. მეოთხედფინალები. პირდაპირი.

14 მაისი, შაბათი

იმედი. „ნბა ჟურნალი“ (16.30). *НТВ плюс футбол.* თავისუფალი დარტყმა. (12.00, 16.30, 19.25), „ფუტბოლ მუნდიალი“ (13.35), საფეხბურთო კლუბი (14.05), უეფას თასი. ნახევარფინალური მატჩების მიმოხილვა (16.45), გერმანიის ჩემპიონატი. პირდაპირი (17.25), ჩემპიონთა ლიგის ჟურნალი (21.30), საფრანგეთის ჩემპიონატი. პირდაპირი (21.55), ესპანეთის ჩემპიონატი , პირდაპირი (23.55). *НТВ плюс спорт.* პრესცენტრი (10.00), ქრონიკა (10.20). ჩოგბურთი. „მასტერს სერიეს“. ჰამბურგი. (10.25), ჭადრაკი. სუპერტურნირი სოფიაში (13.45), ჩოგბურთი. „მასტერს სერიეს“. ჰამბურგი. ნახევარფინალები, პირდაპირი (15.00), ბილიარდი (19.15), ჰოკეი. მსოფლიო ჩემპიონატი (21.40), კარატე (22.10), ბრძოლა წესების გარეშე (0.30), პროფესიული კრივი. ბრძოლა მსოფლიო ჩემპიონის ტიტულისათვის. ფელიქს ტრინიდადი — უინკი რაიტი. პირდაპირი (5.00). EUROSPORT. ექსტრემალური სპორტი (10.30), რალი. მსოფლიო ჩემპიონატი (11.00), ფეხბურთი. 24 საუკეთესო კლუბი (12.00), ევროგოლები (12.30), ველოსპორტი. ჯირო დ'იტალია (13.00). ჩოგბურთი. ვტა-ს ტურნირი. რომი. (19.15), კრივი (23.00), რალი. მსოფლიო ჩემპიონატი (0.30), ახალი ამბები (1.30). *НТВ плюс online.* ფეხბურთი. გერმანიის ჩემპიონატი. პირდაპირი(17.25), ამერიკული ფეხბურთი. პირდაპირი (21.00).

15 მაისი, კვირა

იმედი. იტალიის ჩემპიონატი (17.00, 22.30), *НТВ плюс футбол.* გერმანიის ჩემპიონატი (10.15), თავისუფალი დარტყმა (12.00, 20.40), ევროპის ქვეყნების ჩემპიონატები, ესპანეთის (13.35), იტალიის (16.55), ინგლისის (21.00), პორტუგალიის ჩემპიონატი. „ბენფიკა“ — „სპორტინგი“ (22.40), უკრაინის ჩემპიონატი (0.40). *НТВ плюс спорт.* ნბა. ფლეი-ოფი (10.25), ჰოკეი. მსოფლიო ჩემპიონატი (13.15), ჭადრაკი. სოფიის სუპერტურნირი (13.45), „სპორტული გლობუსი“ (14.15), ჩოგბურთი. „მასტერს სერიეს“. ჰამბურგი. ფინალი. პირდაპირი (14.55), პროფესიული კრივი. მსოფლიო ჩემპიონობისათვის. ფელიქს ტრინიდადი — უინკი რაიტი (19.00), ჰოკეი. მსოფლიო ჩემპიონატი (21.30), კარატე. ევროპის ჩემპიონატი. ფინალი (22.00), ჭადრაკი. სოფიის სუპერტურნირი (23.00), ჩოგბურთი. მსოფლიოს გუნდური ჩემპიონატი (23.30), EUROSPORT. ექსტრემალური სპორტი (10.30), რალი. მსოფლიო ჩემპიონატი (11.00), მოტოციკლი. საფრანგეთის გრან პრი (12.00), მსოფლიო ჩემპიონატი „სილვერსტოუნის“ პრიზი (11.30, 17.00). ჩოგბურთი. ვტა-ს ტურნირი (19.00), ველოსპორტი. ჯირო დ'იტალია (20.30), საბრძოლო ხელოვნება (21.30), რალი. მსოფლიო ჩემპიონატი (0.30), სუმო (1.00), ახალი ამბები (2.00), კრივი (2.15). *НТВ плюс online.* ფეხბურთი. ინგლისის ჩემპიონატი. პირდაპირი (17.55), ესპანეთის (20.55) და საფრანგეთის (22.55) ჩემპიონატები. პირდაპირი.

კროსვორდი

თარაზულად: 3. თბილისის „დინამოს“ ყოფილი არაქართველი მწვრთნელი, 5. ზამთრის ოლიმპიადის მასპინძელი ქალაქი, 9. ჰოლანდიის საფეხბ. კლუბი, 12. სროლაში ოლ. ჩემპიონი (1972) კორეელი სპორტსმენი, 13. ცნობილი საკალათბურთო მწვრთნელი სსრ კავშირში, შემდეგ რუსეთში, 14. რბენებში საქართველოს ნაკრების წევრი, მძლეოსანი, 15. ერთ-ერთ ქართულ სპორტულ ფილმში მთავარი როლის შემსრულებელი მსახიობის სახელი, 17. ასპარეზობის საწყისი, 20. ძველი თაობის თბილისის „დინამოს“ ფეხბურთელი, მეკარე, 22. საფრანგეთის საფეხბ. კლუბი, 23. მშვილდი და... 24. ცნობილი ქართველი ფეხბურთელი, მეკარე, 25. ზაფხულის ოლიმპიადის მასპინძელი ქალაქი, 1960 წელს. 26. ჩილელი ჩოგბურთელი ვაჟი.

შვეულად: 1. წარსულში ცნობილი რიგელი ვაჟი მოჭადრაკე, 2.აფროსნობის ერთ-ერთი კლასი, 3. ცნობილი ფრანგი ფეხბუთელი, 4. ნბა-ს ვარსკვლავი, ო'... 6. სოფელი ლაგოდეხის რაიონში, რომელსაც ჰყავდა თავისი საფეხბ. გუნდი, 7. ცნობილი თანამედროვე ინგლისელი ფეხბურთელი, 8. კარატეს ტერმინი, 10. ცნობილი რუსი ჩოგბურთელი ქალი, ვეტერანი, 11. ჭიდაობაში ორივე მხრებით მეტოქის გაკვრა ხალიჩაზე, 16. ძიუდოში საჭიდაო ლეიბი, 17. ლეგენდარული ამერიკელი ვეტერანი მოცურავე ვაჟი, 18. ტანვარჯიშული იარაღი, 19. მოკლე შარვალი, 21. ნბა-ს კლუბი.

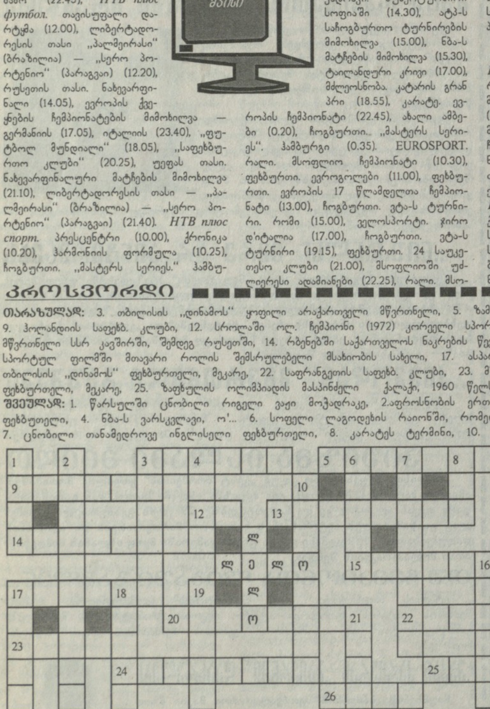

მოამზადა ნოდარ ჯაჭვაძემ.

წინა ნომრის კროსვორდის პასუხები

თარაზულად: 1. პსჟ, 5. „რეჯინა“, 8. კორეა, 9. ფარი, 10. ტაიმი, 12. ოტმარი, 13. კალაძე, 19 ოსტატი, 21. დურდიაძე, 22. კალიტა, 23. ულიე.

შვეულად: 2. სანაია, 3. ძოტი, 4. პელე, 6. ჯარიმა, 7. ანი, 11. ფრე, 13. კროლი, 14. „ავაზა“, 15. ნოდია, 16. რბენა, 17. „ქრიუ“, 18. პიტი, 20. ილი.

საჭადრაკო ამოცანა

ა. დაშკოვსკი

(1987 წ.)

შამათი 2 სვლაში

№34-ში გამოქვეყნებული ამოცანის ამოხსნა: 1.მe5!

1. ..... მფb4 2. ლa3X,
1. ..... მფb6 2. მd7X.

მთავარი რედაქტორი თენგიზ გაჩეჩილაძე